

ตราประจำจังหวัดระยอง

เกาะในภาพ คือ เกาะเสม็ด ซึ่งอยู่นอกชายฝั่งของตำบลเพ อำเภอมืองระยอง เป็นเกาะที่มีมะพร้าวมาก หาดทรายขาวสะอาดเหมือนน้ำตาลทราย

พลับพลาในภาพ หมายถึง พลับพลาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้สร้างไว้เป็นที่ประทับระหว่างเสด็จประพาสเกาะนี้

คำขวัญประจำจังหวัดระยอง

“ผลไม้รสล้ำ อุตสาหกรรมก้าวหน้า น้ำปลารสเด็ด เกาะเสม็ดสวยหรู สุนทรภู่กวีเอก”

สีประจำจังหวัด

สีแดง หมายถึง สันักสูที่พระเจ้าตากได้กอบกู้ประเทศชาติ
พักกองทัพที่ใต้ต้นสะตือ วัดลุ่ม จังหวัดระยอง

สีเหลือง หมายถึง สรีกษชาติ

สีน้ำเงิน หมายถึง สีแห่งความสดใส สีแห่งความเย็น สีของ
น้ำทะเลซึ่งจังหวัดระยองมีทางติดทะเลยาวไกลถึง
100 กม.

ต้นไม้ประจำจังหวัด ต้นประดู่

ดอกไม้ประจำจังหวัด ดอกประดู่

ต้นไม้พระราชทาน ต้นสารภีทะเล

1. ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัดระยอง

1.1 ความเป็นมา

ตามหลักฐานและประวัติศาสตร์ ระยองเริ่มมีชื่อปรากฏในพงศาวดารเมื่อปี พ.ศ. 2113 ในรัชสมัยของสมเด็จพระมหาธรรมราชาแห่งกรุงศรีอยุธยา

ส่วนประวัติดั้งเดิมก่อนหน้านี้ เป็นเพียงข้อสันนิษฐานที่พอจะเชื่อถือได้ว่าระยอง น่าจะเป็นเมืองที่ก่อสร้างขึ้นสมัยขอม คือ เมื่อประมาณ พ.ศ. 1500 ซึ่งสมัยที่ขอมมีอำนาจครอบคลุมอยู่ในดินแดนสุวรรณภูมิมีเมืองนครธมเป็นราชธานี ขอมได้สร้างเมืองนครพนม เป็นเมืองหน้าด่านแรกมีเมืองพิมายเป็นเมืองอุปราชและได้สถาปนาเมืองลพบุรีขึ้นเป็นเมืองสำคัญด้วย ส่วนทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองนครธม เมืองหน้าด่านเมืองแรกที่ขอมสร้างก็คือเมืองจันทบูรหรือจันทบุรีในปัจจุบันนี้

เมื่อขอมสร้างเมืองจันทบุรีเป็นเมืองหน้าด่านอารยธรรมของขอมจึงแพร่เข้ามาสู่แคว้นทวารวดีจึงอนุมานว่าขอมเป็นผู้สร้างเมืองระยองนี้ แต่ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่าสร้างขึ้นในสมัยใด โดยนักโบราณคดีได้สันนิษฐานจากหลักฐานที่ค้นพบคือซากหินสลักศิลปะแบบขอมรูปต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ที่บ้านดอน บ้านหนองเต่า ตำบลเชิงเนิน อำเภอเมืองระยอง กับมีคูค่ายและซากศิลาแลง ศิลปะแบบขอมที่บ้านคลองยายร้า ตำบลบ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย

นอกจากนี้เมืองระยองยังมีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ครั้งสำคัญของชาติไทย กล่าวคือเมื่อปี พ.ศ. 2309 พม่ายกทัพมาล้อมกรุงศรีอยุธยาด้วยกำลังพลมหาศาล ฝ่ายไทยมีกำลังน้อยและขาดความสามัคคี พระยาวชิรปราการหรือพระยาตาก ซึ่งถูกเกณฑ์ไปช่วยป้องกันกรุงศรีอยุธยาได้นำไพร่พลเข้าต่อสู้ป้องกันรักษากรุงเทพฯ ไร่อย่างสุดความสามารถจนกระทั่งเห็นว่ามีโอกาสรักษากรุงเทพฯ ได้ต่อไปแล้วจึงได้รวบรวมกำลังพลประมาณ 500 คน ตีฝ่าวงล้อมของข้าศึกออกมามุ่งหน้าสู่ภาคตะวันออกได้เดินผ่านเมืองต่างๆ โดยมาหยุดพักไพร่พลที่เมืองระยองผูกช้างทรงที่ใต้ต้นสะตือ วัดลุ่มมหาชัยชุมพล (ปัจจุบันต้นสะตือยังคงปรากฏเป็นหลักฐาน)พระยาตากได้ปราบปรามคนละการมารวมเมืองที่แข็งข้อและได้รวบรวมพลที่เมืองระยอง ข้าราชการและประชาชนผู้จงรักภักดีได้พร้อมใจกันยกย่องสถาปนาพระยาตากขึ้นเป็น “เจ้าตากสิน” เมื่อ พ.ศ. 2310 ณ วัดลุ่มมหาชัยชุมพล เมืองระยองนี้เองต่อมาได้เดินทัพไปตีเมืองจันทบุรียึดเป็นที่มั่นและกอบกู้อิสรภาพจากพม่าได้ในที่สุด

1.2 ลักษณะทางกายภาพ

1) ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศ เป็นที่ราบชายฝั่งที่เกิดจากการทับถมของตะกอนบริเวณแอ่งลุ่มน้ำระยองและที่ลาดสลับเนินเขาและภูเขา มีลักษณะเป็นลอนลูกคลื่นสูงต่ำสลับกันไป โดยมีพื้นที่ทิวเขา 2 แนว คือ ทิวเขาชะเมาทางทิศตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเล 1,035 เมตรและทิวเขาที่อยู่ประมาณกึ่งกลางของตัวจังหวัดเป็นแนวยาวจากอำเภอเมืองระยองขึ้นไปทางเหนือจนสุดเขตจังหวัด มีแม่น้ำสายสั้นๆ ซึ่งเกิดจากเทือกเขาจันทบุรีและเทือกเขาบรรทัดไหลลงสู่อ่าวไทย แม่น้ำที่สำคัญได้แก่แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำระยอง เป็นต้น ลักษณะชายฝั่งทะเลมีหาดทรายสวยงามและมีเกาะใหญ่น้อยเรียงรายเลียบตามแนวชายฝั่งนับเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ

ที่ตั้ง อยู่ทิศตะวันออกของประเทศไทยระหว่างเส้นรุ้งที่ 12 – 13 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 101 – 102 องศาตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 3,552 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 2,220,000 ไร่ อยู่ห่างจากรุงเทพฯ ไปทางทิศตะวันออกประมาณ 179 กิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อเขตอำเภอหนองใหญ่ อำเภอบ่อทอง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ทิศใต้ ติดชายฝั่งอ่าวไทย ยาวประมาณ 100 กิโลเมตร

ทิศตะวันออก ติดต่อเขตอำเภอนายายอาม อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อเขตอำเภอสัตหีบ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

แผนที่จังหวัดระยอง

2) ลักษณะภูมิอากาศ

มีลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อนลมทะเลพัดผ่านตลอดปี อากาศอบอุ่น ไม่ร้อนจัด บริเวณชายฝั่งทะเลเย็นสบาย ฤดูฝนจะมีฝนตกชุกระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม ของทุกปี

1.3 ข้อมูลการปกครองและประชากร

1) การปกครอง

แบ่งเป็น 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง อำเภอแกลง อำเภอบ้านค่าย อำเภอปลวกแดง อำเภอบ้านฉาง อำเภอวังจันทร์ อำเภอเขาชะเมา อำเภอนิคมพัฒนา ประกอบด้วย 54 ตำบล 439 หมู่บ้าน 181 ชุมชน ด้านการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 27 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 37 แห่ง

2) โครงสร้างประชากร

มีชาวซองเป็นชาวพื้นเมืองปัจจุบันได้ผสมกลมกลืนกันหมดแล้ว ประชากรส่วนใหญ่ยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรมกระจายอยู่ทั่วไปในชนบท ข้อมูล ณ ธันวาคม พ.ศ. 2559 มีประชากรทั้งสิ้น 700,223 คน ชาย 344,310 คน หญิง 355,913 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองระยอง จำนวน 271,460 คน อำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอเขาชะเมา มีประชากร 23,859 คน

1.4 ข้อมูลเศรษฐกิจ

จากข้อมูลของสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในปี 2558 มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัวประชากร เท่ากับ 962,260 บาท/คน/ปี เป็นลำดับที่ 1 ของประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปีพบว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดปี 2558 มีมูลค่า 855,139 ล้านบาท โดยมาจากภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 3 ภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 81.7 ภาคบริการร้อยละ 15.3

เศรษฐกิจจังหวัดระยองมีสาขาสำคัญ ดังนี้

(1) สาขาเกษตรกรรม ปศุสัตว์ และประมง

สาขาการเกษตรกรรม/เพาะปลูก จากการที่จังหวัดระยองมีสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการทำเกษตรกรรม พื้นที่เกษตรรวม 1,319,156 ไร่ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญจำนวนมาก ในปี 59/60 ได้แก่

1. ยางพารา พื้นที่ปลูกรวม 741,796 ไร่ เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญและเป็นพืชที่เพาะปลูกมากที่สุด ผลผลิตส่วนใหญ่จะออกสู่ตลาดในช่วงเดือนตุลาคม-มกราคม เกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องประสบปัญหาและอุปสรรคอันเกิดจากฝนตก ผลผลิตจะออกสู่ตลาดน้อยในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม เกษตรกรส่วนใหญ่จะหยุดกรีดยางเพื่อบำรุงรักษาต้นยางเพราะต้นยางเริ่มผลัดใบ

2. มันสำปะหลัง พื้นที่ปลูกรวม 65,360 ไร่ เป็นพืชไร่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่ง อำเภอที่ปลูกมากที่สุดคืออำเภอแกลง อำเภอวังจันทร์และอำเภอเมืองตามลำดับ โดยเกษตรกรนิยมปลูกพันธุ์ระยอง 5, เกษตรศาสตร์ 50, ระยอง 90, ระยอง 60 และระยอง 3 ตามลำดับ เกษตรกรนิยมปลูกในช่วงเดือนมีนาคม - พฤษภาคมของทุกปี สามารถเก็บเกี่ยวได้

เกือบตลอดทั้งปี ผลผลิตจะออกมากในช่วงเดือนธันวาคม-เมษายน และจะออกสู่ตลาดมากในช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์

3. สับปะรด พื้นที่ปลูกรวม 84,036 ไร่ ปลูกมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศรองจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คือ ประมาณ 20% ของผลผลิตทั้งประเทศ ผลผลิตส่วนใหญ่จะส่งขายให้โรงงานอุตสาหกรรมเพื่อแปรรูปเป็นสับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรด บางส่วนนำไปจำหน่ายเป็นผลไม้สดตามแผงจำหน่ายผลไม้ ผลผลิตส่วนใหญ่จะออกสู่ตลาด ระหว่างเดือนพฤศจิกายน - มกราคมและระหว่างเดือนเมษายน-กรกฎาคม

4. ทูเรียน พื้นที่ปลูกรวม 66,212 ไร่ การทำสวนทุเรียนเป็นอาชีพที่เกษตรกรในจังหวัดระยองยึดเป็นอาชีพมาช้านาน การปลูกทุเรียนกระจายอยู่ในท้องที่อำเภอแกลง อำเภอเมืองระยอง อำเภอเขาชะเมา อำเภอวังจันทร์ อำเภอบ้านค่ายและอำเภอนิคมพัฒนาตามลำดับ มีเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับอาชีพทุเรียนประมาณ 20,000 ราย เฉลี่ยพื้นที่ปลูกประมาณ 3-5 ไร่/ครัวเรือน ระยะเวลาออกสู่ตลาดของทุเรียนจะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายน-มิถุนายน แล้วแต่ชนิดของพันธุ์ทุเรียนพันธุ์ใด ทุเรียนพันธุ์เบาจะเริ่มเก็บเกี่ยวก่อน คือ พันธุ์กระดุมและพันธุ์ชะนี ส่วนพันธุ์หนัก ได้แก่ พันธุ์ก้านยาวหมอนทองจะแก่สุกปลายเดือนพฤษภาคม

5. เงาะ พื้นที่ปลูกรวม 8,913 ไร่ เป็นไม้ผลเศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่งที่นิยมปลูกพันธุ์ที่นิยมปลูก ได้แก่ เงาะพันธุ์โรงเรียน รองลงมาคือ พันธุ์สีชมพู ฤดูกาลเพาะปลูกเริ่มในเดือนพฤษภาคม-สิงหาคมและเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม

6. มังคุด พื้นที่ปลูกรวม 28,517 ไร่ ได้รับฉายาว่าเป็น “THE QUEEN OF FRUIT” พันธุ์มังคุดจะมีพันธุ์เดียวและไม่มีการกลายพันธุ์โดยเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม จะเห็นได้ว่าจังหวัดระยองเป็นเมืองแห่งการเพาะปลูกโดยเฉพาะผลไม้ ซึ่งสร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดระยองเป็นอย่างมาก ซึ่งในทุกอำเภอของจังหวัดระยองสามารถทำการเกษตรได้ไม่ว่าจะเป็นการปลูกข้าว ปลูกผลไม้หรือพืชไร่อื่นๆ เช่น มันสำปะหลัง ลองกอง เป็นต้น

ประมงที่สำคัญ : มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 100 กิโลเมตรเศษ อาชีพประมงน้ำเค็มจึงเป็นอาชีพที่สำคัญรวมทั้งการทำประมงน้ำจืดและน้ำกร่อย เนื่องจากการประมงทะเลประมาณ 1,500,000 ไร่ เรือประมง 1,822 ลำ สมาคมประมง 6 สมาคม กลุ่มเกษตรกรทำการประมง 36 กลุ่ม สหกรณ์ประมง 2 สหกรณ์ ท่าเรือประมง 45 ท่า

(2) สาขาอุตสาหกรรม

นับจากจังหวัดระยองได้รับบทบาทให้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกและถูกกำหนดแนวทางการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางความเจริญแห่งใหม่เป็นศูนย์บริการมาตรฐานการศึกษาและวิจัยด้านเทคโนโลยีและกำหนดให้ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเป็นประตูทางออกให้กับภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายต่างประเทศโดยไม่ต้องผ่านกรุงเทพฯ รัฐบาลได้ดำเนินการจัดเตรียมระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานไว้อย่างสมบูรณ์และกำหนดพื้นที่บริเวณมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยองเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรม เป็นเมืองอุตสาหกรรมใหม่ของประเทศมีเนื้อที่ทั้งหมด 10,000 ไร่ เป็นพื้นที่สำหรับอุตสาหกรรม 8,000 ไร่ มีท่าเรือน้ำลึกขนส่งสินค้าที่สามารถรับเรือขนาด 20,000 ตัน 1 ท่าและท่าขนส่งวัสดุเหลวที่สามารถรับเรือขนาด 8,000 ตัน 2 ท่า เป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรมที่สำคัญๆ คือ โรงแยกก๊าซธรรมชาติ กลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมปุ๋ยเคมี จังหวัดระยองจึงมีศักยภาพสูงในส่วนของการลงทุนด้านอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังได้รับการกำหนดเขตการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้อยู่ในเขต 3 ของการส่งเสริมการลงทุนซึ่งได้เปรียบกว่าจังหวัดปริมณฑล ส่งผลให้จังหวัดระยองมีการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว

ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2560 จังหวัดระยองมีนิคมอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรมที่ร่วมดำเนินการกับเอกชน เขตประกอบการอุตสาหกรรม ชุมชนอุตสาหกรรม สวนอุตสาหกรรม รวมทั้งสิ้น 25 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 100,000 ไร่ มีโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้น 3,082 แห่ง อุตสาหกรรมของจังหวัดระยองมีหลากหลายประเภท เช่น การผลิตรถยนต์ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ แปรรูป สินค้าเกษตร การผลิตไฟฟ้า การผลิตสารเคมี ซึ่งสร้างมูลค่ารวมในแต่ละปีเกือบ 1 ใน 3 ของงบประมาณรายจ่ายประเทศไทย

นิคมอุตสาหกรรม จำนวน 15 แห่ง ได้แก่

1. นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เนื้อที่ 8,685 ไร่
2. นิคมอุตสาหกรรมเหมราชตะวันออก เนื้อที่ 3,546 ไร่
3. นิคมอุตสาหกรรมผาแดง เนื้อที่ 540 ไร่
4. นิคมอุตสาหกรรมอิสเทิร์นซีบอร์ด เนื้อที่ 8,003 ไร่
5. นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ เนื้อที่ 8,634 ไร่
6. นิคมอุตสาหกรรมเอเชีย เนื้อที่ 3,220 ไร่

7. นิคมอุตสาหกรรมเหมราชอิสเทิร์นซีบอร์ด เนื้อที่ 17,838 ไร่
8. นิคมอุตสาหกรรมเหมราชอิสเทิร์นซีบอร์ด แห่งที่ 2 เนื้อที่ 3,649 ไร่
9. นิคมอุตสาหกรรมเหมราชอิสเทิร์นซีบอร์ด แห่งที่ 3 เนื้อที่ 2,200 ไร่
10. นิคมอุตสาหกรรมเหมราชอิสเทิร์นซีบอร์ด แห่งที่ 4 เนื้อที่ 2,202 ไร่
11. นิคมอุตสาหกรรมอาร์ ไอ แอล เนื้อที่ 1,692 ไร่
12. นิคมอุตสาหกรรมระยอง (บ้านค่าย) เนื้อที่ 2,194 ไร่
13. นิคมอุตสาหกรรมหลักชัยเมืองยาง เนื้อที่ 2,211 ไร่
14. นิคมอุตสาหกรรมเหมราชระยอง 36 เนื้อที่ 1,281 ไร่
15. นิคมอุตสาหกรรมอยู่ระหว่างการจัดตั้ง 1 แห่งคือนิคมอุตสาหกรรม ซีพี เนื้อที่ 3,068 ไร่

เขตประกอบการอุตสาหกรรม จำนวน 5 แห่ง ได้แก่

1. เขตประกอบการอุตสาหกรรมสยามอิสเทิร์นอินดัสเตรียลพาร์ค เนื้อที่ 1,341 ไร่
2. เขตประกอบการอุตสาหกรรมไออาร์พีซี เนื้อที่ 4,335 ไร่
3. เขตประกอบการอุตสาหกรรม จี. เค. แลนด์ เนื้อที่ 882 ไร่
4. เขตประกอบการอุตสาหกรรมเคเรือซีเมนต์ไทยเหมราชระยอง เนื้อที่ 3,551 ไร่
5. เขตประกอบการอุตสาหกรรมโรจนะ ระยอง เนื้อที่ 2,080 ไร่

ชุมชนอุตสาหกรรม จำนวน 4 แห่ง ได้แก่

1. ชุมชนอุตสาหกรรมนครินทร์อินดัสเตรียลพาร์ค เนื้อที่ 469 ไร่
2. ชุมชนอุตสาหกรรม เอส เอส พี อินดัสเตรียลพาร์ค เนื้อที่ 1,260 ไร่
3. ชุมชนอุตสาหกรรม บริษัท ทุนเท็กซ์ จำกัด 1,497 ไร่
4. ชุมชนอุตสาหกรรม ไอ.พี.พี. 395 ไร่

สวนอุตสาหกรรมจำนวน 1 แห่ง ได้แก่

สวนอุตสาหกรรมบริษัท ระยองอินดัสเตรียลพาร์ค 1,500 ไร่

(4) สาขาการท่องเที่ยวและการบริการ

จังหวัดระยองเป็นจังหวัดชายทะเล มีความหลากหลาย ด้านการท่องเที่ยวทั้งหาดทราย ทะเล เกาะต่างๆ ภูเขา น้ำตก สวนผลไม้ รวมทั้งอาหารทะเลที่สด สะอาด มีชายหาดยาวกว่า 120 กิโลเมตรมีเกาะเสม็ดที่ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างสูง นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาจังหวัดระยองได้อย่างสะดวกสบายทั้งทางน้ำ ทางบกและทางอากาศ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ เพียง 179 กิโลเมตร การคมนาคม สะดวกสบายและยังสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อีกจำนวนมาก

การท่องเที่ยวของจังหวัดระยองในภาพรวมดีขึ้นทุกปีแต่ก็ยังได้รับผลกระทบจากปัจจัยต่างๆ ในบางช่วง เช่น ปัจจัยการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ และความเชื่อมั่นจากปัญหาภายในจังหวัดเอง เช่น ปัญหามลพิษ แต่ถึงแม้จะมีปัจจัยต่างๆ เข้ามากระทบ แต่จำนวนนักท่องเที่ยวก็ยังคงเติบโตอยู่ที่ประมาณ 10% ต่อปี

จุดเน้นด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดระยอง คือ

1. **หาดทราย ทะเล** มีหาดทราย และชายฝั่งทะเลที่สวยงามหลายแห่ง โดยเฉพาะเกาะเสม็ด ที่มีหาดทรายขาวสวยงาม เป็นที่รู้จักกันดีของนักท่องเที่ยวทั่วโลก
2. **อุทยาน - ป่าเขา** สถานที่ที่เป็นที่รู้จักกันดีคืออุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-เกาะเสม็ด และอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง
3. **ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม** มีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ชาติไทยมาช้านาน ดังนั้นจึงมีสถานที่ทางประวัติศาสตร์จำนวนมาก เช่น วัดป่าประดู่ วัดลุ่ม อนุสาวรีย์สุนทรภู่
4. **การเกษตร/Homestay** เช่นการท่องเที่ยวชมสวนผลไม้ การล่องเรือชมหิ่งห้อยแม่น้ำประแส ตลอดจนการพักแบบ Homestay ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นจำนวนมาก
5. **Wellness/health @ spa** มีสถานที่เพื่อสุขภาพจำนวนมากทั้งแบบปัจจุบันและแผนโบราณ เช่น Spa ที่ดาวดึงส์รีสอร์ท ปาร์ดีรีสอร์ท อาศรมสปา หรือนวดแผนไทย ที่วัดบ้านดอน ซึ่งได้รับการตอบรับจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี
6. **Golf Paradise** มีสนามกอล์ฟระดับ International standard ในพื้นที่อำเภอบ้านฉาง อำเภอปลวกแดง อำเภอวังจันทร์

7. **Shopping** สินค้า OTOP ของจังหวัดระยองได้รับการรับรองมาตรฐานระดับ 5 ดาวจำนวนมาก และยังมีการจัดสร้างศูนย์สินค้า OTOP และหมู่บ้าน OTOP ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถซื้อสินค้า OTOP ของจังหวัดระยองได้ง่าย

8. **ต้นไม้** มีเกาะสวยงาม และมีปะการังจำนวนมาก สถานที่ที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวเช่น เกาะทะลุ เกาะกูด เกาะเสม็ด

9. **Manmade** ได้พยายามพัฒนาแหล่ง สร้างสถานที่ต่างๆ เพื่อเป็นทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวมากขึ้น สถานที่ที่เป็นที่นิยมในปัจจุบันคือพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำระยอง

10. **เทศกาล งานประเพณี** มีเทศกาลสำคัญๆ เกือบตลอดทั้งปี เช่น เทศกาลผลไม้และของดีจังหวัดระยอง เทศกาลเที่ยวทะเลบ้านเพ-เกาะเสม็ด เป็นต้น

จำนวนนักท่องเที่ยว ณ มีนาคม 2559 จำนวน 7,367,930 คน

1.5 ลักษณะทางสังคม

1) ศิลปะและวัฒนธรรม

ระยองเป็นจังหวัดเก่าแก่ที่เกิดขึ้นมาเป็นเวลานานร้อยปี จึงมีหลักฐานปรากฏทั้งในด้านศิลปะ โบราณคดี อารยธรรมตลอดจนมรดกด้านวัฒนธรรมต่างๆ จำนวนมากที่ชาวจังหวัดระยองจะต้องร่วมมือกันรักษามรดกและสืบสานความเจริญรุ่งเรืองไว้ ตัวอย่างมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของจังหวัดระยอง ได้แก่

(1) โบราณสถาน โบราณวัตถุ

ถึงแม้ที่บุคคลภายนอกส่วนใหญ่มองว่าเป็นเมืองอุตสาหกรรมแต่ความเป็นจริงแล้วเป็นแหล่งโบราณคดีที่มีการขุดพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์มาเป็นเวลาหลายพันปี โบราณสถานที่สำคัญและกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนแล้ว จำนวน 11 แห่ง ได้แก่ วัดบ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย, วัดบ้านเก่า อำเภอบ้านค่าย, วัดป่าประดู่ อำเภอเมือง, วัดลุ่ม (พระอารามหลวง) อำเภอเมือง, อุโบสถเก่าวัดโชติ (ทิมธาราม) อำเภอเมือง, วัดราชบัลลังก์ อำเภอแกลง, วัดนาตาขวัญ อำเภอเมือง, วัดสมมติเทพฐาปนาราม อำเภอแกลง, วัดอุดมธัญญาวาส อำเภอแกลง, วัดตะพงใน อำเภอเมืองและวัดแก่ง (เป็นเจดีย์เก่า) ปัจจุบันตั้งอยู่ในเขตโรงพยาบาลระยอง อำเภอเมือง ซึ่งในแต่ละแห่งจะมีวิหาร โบสถ์และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์จำนวนมาก

(2) **ภาษาและวรรณกรรม** คนระยองมีเสียงพูดและความหมายของคำพูดที่แปลกไปจากจังหวัดอื่นอยู่มาก ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวระยองแม้แต่นักแสดงก็พยายามจะนำไปเผยแพร่เลียนแบบสำเนียงและคำที่ใช้ในชนบทแต่ก็ยากที่จะ

เหมือนชาวจังหวัดระยองที่ใช้ภาษาถิ่นของชาวระยองส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในเขตอำเภอบ้านค่าย อำเภอแกลงและอำเภอเมืองบางส่วน

(3) **ขนบธรรมเนียมประเพณี** มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่คล้ายกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคกลางและยังมีธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นที่ยังคงถือปฏิบัติกันอยู่ในบางพื้นที่ เช่น ประเพณีแห่นางแมว ประเพณีแข่งเรือยาวประเพณีปักเจลหวหรือการบูชาแม่โพสพ การทำบุญลาน ประเพณีแห่เทียนพรรษา ประเพณีวิ่งควาย ประเพณีการจัดเทศกาลผลไม้ และของดีเมืองระยอง ฯลฯ และมีประเพณีที่ถือได้ว่ามีเพียงแห่งเดียวในประเทศไทยคือ ประเพณีทอดผ้าป่ากลางน้ำที่ปากน้ำประแสร์ อำเภอแกลง

(4) **ศิลปะการแสดงท้องถิ่น**ที่ยังคงอนุรักษ์ไว้และสามารถแสดงในงานต่างๆ ได้ เช่น การรำโทน ลำตัด ลิเกของชาวอำเภอแกลง การแสดงหนังใหญ่วัดบ้านดอนและยังมี ศิลปะการแสดงประยุกต์ที่มีแห่งเดียวในประเทศไทย ได้แก่ การแสดงหนังตะลุงคนของชาว อำเภอบ้านค่าย ขณะนี้การแสดงของจังหวัดระยองหลายประเภทที่เป็นที่รู้จักไปยังจังหวัด อื่นๆ ได้แก่ การแสดงหนังใหญ่วัดบ้านดอน การแสดงลำตัด และการแสดงหนังตะลุงคน

2) การศึกษา ศาสนา และสาธารณสุข

เดิมชาวระยองส่วนใหญ่อาศัยตามบริเวณชายฝั่งทะเลและแม่น้ำ ประกอบอาชีพ ประมงและเกษตรกรรมเป็นหลักต่อมาเมื่อมีโรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้นจำนวนมากทั้งในเขต นิคมอุตสาหกรรมและนอกเขตนิคมอุตสาหกรรมมีแรงงานจากต่างจังหวัดหลั่งไหลเข้ามา ในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก ลักษณะทางสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่ สังคมอุตสาหกรรมมากขึ้น

(1) **การศึกษา** ปัจจุบันจังหวัดระยองมีสถานศึกษา 287 แห่ง แบ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน 222 แห่ง และการศึกษาระดับอาชีวศึกษา/เอกชน 33 แห่ง และในการ ดูแลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 27 แห่ง อื่นๆ 4 แห่ง และระดับอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัย) 1 แห่ง

(2) **ศาสนา** ประชาชนชาวระยองมีความยึดมั่นในศาสนาและวัฒนธรรมอยู่ ตลอดมา ร้อยละ 95 นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือศาสนาอิสลามร้อยละ 4 และศาสนา คริสต์ ร้อยละ 1 ตามลำดับ ในปี พ.ศ.2559 มีวัด 271 แห่ง สำนักสงฆ์ 35 แห่ง โบสถ์คริสต์ 2 แห่ง มัสยิด 9 แห่ง พระภิกษุ 3,380 รูป สามเณร 451 รูป

1.6. โครงสร้างพื้นฐาน

1) สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

(1) การไฟฟ้า

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดระยองรับผิดชอบในการจ่ายกระแสไฟฟ้าให้จำนวน 8 อำเภอ สถิติในปี 2558 มีการไฟฟ้าในสังกัด 5 หน่วยงานมีผู้ใช้ไฟฟ้า 285,411 ราย ดังนี้

(1.1) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดระยองรับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่อำเภอเมืองระยอง และอำเภอบ้านค่าย

(1.2) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอปลวกแดงรับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าพื้นที่อำเภอปลวกแดง

(1.3) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอบ้านฉางรับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่อำเภอบ้านฉาง

(1.4) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอแกลงรับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่อำเภอแกลง อำเภอวังจันทร์ และ อำเภอเขาชะเมา

(1.5) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมาบตาพุดรับผิดชอบจ่ายกระแสไฟฟ้าในพื้นที่ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมืองระยอง และอำเภอนิคมพัฒนา

(2) การประปา

ในปี 2558 มีการประปาจำนวน 6 แห่งคือการประปาส่วนภูมิภาค 4 แห่ง ประกอบด้วย การประปาระยอง การประปapakน้ำประแสร์ การประปบบ้านฉาง และการประปานิคมพัฒนา นอกจากนี้ยังมีการประปาเทศบาล 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลเมืองแกลงและการประปาเทศบาลตำบลปลวกแดง จำนวนผู้ใช้น้ำรวม 117,368 ราย มีกำลังผลิตรวม 32,462,800 ลูกบาศก์เมตร การผลิตส่วนใหญ่อยู่ที่อำเภอบ้านค่าย

(3) การสื่อสาร

การสื่อสารหลักยังคงเป็นโทรศัพท์พื้นฐาน โดยมีผู้สัมปทานหลักคือบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) มีเลขหมายโทรศัพท์รวม 122,514 เลขหมาย เลขหมายส่วนใหญ่ใช้ในการทำธุรกิจ บ้านพัก และสถานที่ราชการ

การใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือ มีปริมาณเพิ่มขึ้นในทุกประเภท โดยเฉพาะการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 48 ส่วนโทรศัพท์มือถือใช้ร้อยละ 82.74

(4) การคมนาคมขนส่ง

1) ทางบก

ระบบการคมนาคมทางบกเป็นระบบที่สำคัญที่สุดของจังหวัด โดยเฉพาะในพื้นที่อุตสาหกรรม เพราะเป็นตัวเชื่อมการติดต่อทั้งทางเรือและทางรถไฟ มีการตัดถนนเชื่อมระหว่างจังหวัดเข้าสู่อำเภอตำบลและหมู่บ้านทำให้การสัญจรและการขนส่งสินค้ามีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

ซึ่งถนนสำคัญที่สามารถเดินทางเข้าสู่จังหวัดระยองได้แก่

- **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3(สุขุมวิท)** เป็นเส้นทางจากกรุงเทพฯ ผ่านอำเภอบางปู-อำเภอบางปะกง-บางแสน ศรีราชา-พัทยา-หาดจอมเทียน-สัตหีบ บ้านฉาง จนถึงอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง รวมระยะทางทั้งสิ้น 220 กิโลเมตร เป็นเส้นทางขนส่งสินค้า และวัตถุดิบจากภาคต่างๆ ที่จะมายังจังหวัดระยอง ปัจจุบันสภาพการจราจรแออัดมาก ผิวจราจร 4 ช่องทาง

- **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนนบางนา-ตราด)** เป็นเส้นทางที่มีผู้ใช้เป็นจำนวนมาก ทางหลวงสายนี้จะเริ่มต้นตรงจุดทางด่วนด่านเฉลิมนคร บางนาผ่านบางพลี-บางบ่อ จังหวัด สมุทรปราการและเชื่อมทางหลวงหมายเลข 3 ที่ กม.ที่ 70 อ.บางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จากนั้นผู้ใช้รถจะผ่านเส้นทางเดียวกับเส้นทางที่ 1 รวมระยะทาง 220 กิโลเมตร ผิวจราจร 4 ช่องทาง

- **ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 (บายพาส 36)** เริ่มต้นที่ กม.140 อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีต่อไปยังจังหวัดระยองด้วยระยะทางเพียง 70 กิโลเมตร รวมระยะทางทั้งสิ้น 210 กิโลเมตร ผิวจราจร 4 ช่องทาง

- **ทางหลวงจังหวัดระยองหมายเลข 344 (ถนนสาย บ้านบึง-แกลง)** จุดเริ่มต้นที่จังหวัดชลบุรีผ่านอำเภอบ้านบึง-หนองใหญ่-อำเภอวังจันทร์และสิ้นสุดที่อำเภอแกลง ระยะทาง 100 กิโลเมตรเหมาะสำหรับผู้ที่จะเดินทางมายังอำเภอแกลงหรือเดินทางไปยังจังหวัดจันทบุรีหรือจังหวัดตราด

- **ทางหลวงหมายเลข 7 (มอเตอร์เวย์)** เริ่มต้นที่ถนนพัฒนาการ เขตประเวศ กรุงเทพฯ สิ้นสุดที่จังหวัดชลบุรีระยะทาง 75 กิโลเมตร จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข 36 ระยะทางอีก 100 กิโลเมตร จะถึงอำเภอเมือง จังหวัดระยอง รวมระยะทาง 175 กิโลเมตร

- การเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางมีรถปรับอากาศกรุงเทพฯ จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดหนองคาย จังหวัดอุบลราชธานี มุกดาหาร เพชรบูรณ์ เกาะสมุย

2) ทางรถไฟ

มีเส้นทางรถไฟจากกรุงเทพฯ ผ่านจังหวัดฉะเชิงเทรา นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังถึงนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เป็นเส้นทางที่ใช้ขนส่งวัตถุดิบผลิตภัณฑ์และสินค้าของโรงงานในบริเวณนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดและ นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง

3) ทางอากาศ

มีสนามบินนานาชาติอยู่ตะเภา ระยอง- พัทยา เป็นสนามบินที่รัฐบาลจะพัฒนาเป็นพาณิชย์ แห่งที่ 3 ตั้งอยู่ที่พื้นที่ตำบลพล อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ห่างจากจังหวัดประมาณ 30 กิโลเมตรและอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 190 กิโลเมตร สนามบินอยู่ตะเภา เป็นท่าอากาศยานภายใต้การดูแลของกองทัพเรือ ริเริ่มโครงการในปี พ.ศ. 2504 สืบเนื่องจากกองทัพเรือต้องการก่อสร้างสนามบินทหารเรือ จึงดำเนินการสำรวจพื้นที่บริเวณจังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง ณ เวลานั้น กระทรวงกลาโหมได้อนุมัติให้ฝูงบินทหารเรือสังกัดกองเรือยุทธการ โดยใช้สนามบินกองทัพอากาศดอนเมืองเป็นสนามบินชั่วคราว ในปี พ.ศ. 2505 รัฐบาลไทยและสหรัฐอเมริกาได้มีโครงการร่วมกันปรับปรุงสนามบินอยู่ตะเภาในปี พ.ศ. 2508 เพื่อเป็นหน่วยในการลำเลียงหน่วยรบไปยังจุดยุทธศาสตร์ต่างๆภายในประเทศ การก่อสร้างแล้วเสร็จในระยะเวลาประมาณ 1 ปี และมีคำสั่งให้สนามบินแห่งนี้ให้กองทัพเรือใช้ในราชการ และดูแลรักษาสนามบิน โดยใช้ชื่อว่า "สนามบินอยู่ตะเภา" ภายหลังเหตุการณ์ปิดสนามบินสุวรรณภูมิและดอนเมือง รัฐบาลได้เห็นความจำเป็นในการเพิ่มศักยภาพในการรองรับผู้โดยสารของสนามบินนานาชาติอยู่ตะเภา-พัทยา ให้มากขึ้น จึงได้จัดสรรงบประมาณ เพื่อจัดสร้างอาคารผู้โดยสารหลังใหม่ สนามบินอยู่ตะเภา สามารถรองรับเครื่องบินขนาดใหญ่ เช่น Boeing 747 หรือ A380 ได้ ขณะนี้มีสายการบินที่เปิดบริการหลักคือ ไทยแอร์เอเชีย และ บางกอกแอร์เวย์ โดยแผนพัฒนาสนามบินกำหนดว่าในช่วงปี 2558-2560 จะพัฒนาให้รองรับ

ผู้โดยสารจากเดิม 8 แสนคนต่อปี เป็น 3 ล้านคนต่อปี หรือ 1,500 คนต่อชั่วโมง และในเฟสที่ 2 ช่วงปี 2561-2563 พัฒนาให้รองรับผู้โดยสารได้ 5 ล้านคนต่อปี

4) ทางน้ำ

มีท่าเรือน้ำลึกที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดเพื่อรองรับการพัฒนา ด้านอุตสาหกรรมและการขนส่งที่เกิดขึ้นตามแผนพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ปัจจุบันจัดเป็นท่าเรือที่สำคัญที่สุดที่เปิดบริการให้แก่ผู้ประกอบการทั้งในนิคมอุตสาหกรรม มาบตาพุดและนิคมอุตสาหกรรมอื่นๆ

1) ท่าเทียบเรือสาธารณะ

(1) ท่าเทียบเรือทั่วไป

บริษัท ไทยพรอสเพอริตี เทอร์มินอล จำกัด (TPT) มีพื้นที่ระยะที่ 1 ทั้งหมด 49-3-70.000 ไร่ มีความยาวหน้าท่า 330 เมตร รับสินค้าได้ 20,000 ตัน/ลำเรือและ 150 เมตร สำหรับเรือเล็ก

(2) ท่าเทียบเรือสินค้าเหลว

บริษัท ไทยแทงค์เทอร์มินัลจำกัด จำกัด (TTT) มีพื้นที่ระยะที่ 1 ทั้งหมด 181-2-87.700 ไร่ มีความยาวหน้าท่า 680 เมตร รับสินค้าได้ 45,000 ตัน/ลำเรือ

2) ท่าเรือเฉพาะกิจ ผู้ลงทุนท่าเทียบเรือเฉพาะกิจมีทั้งสิ้น 10 ราย

ประกอบด้วย

(1) บริษัท ปุ๋ยเอ็นเอฟซี จำกัด National Fertilizer Co., Ltd (NFC)

(2) ท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด Maptaphut Industrial Terminal (MIT)

(3) บริษัท สตาร์ ปิโตรเลียม รีไฟน์นิ่ง จำกัด (มหาชน) Star Petroleum Refining Co.,Ltd (SPRC)

(4) บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด(มหาชน) PTT Global Chemical Public Co.,Ltd (PTTGC)

(5) บริษัท มาบตาพุด แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด Maptaphut Tank Terminal Co., Ltd (MTT)

(6) บริษัท โกลว์ เอสพีพี3 จำกัด GLOW SPP3 Co., Ltd (GLOW SPP3)

(7) บริษัท บีแอลซีพี เพาเวอร์ จำกัด BLC Power Limited (BLCP)

(8) บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด PTT LNG Co., Ltd (PTT LNG)

(9) บริษัท พีทีที แทงก์ เทอร์มินัล จำกัด PTT TANK Terminal Co., Ltd
(PTT TANK)

(10) บริษัท ระยองเทอร์มินัล จำกัด Rayong Terminal Co., Ltd (RTC)

3) ท่าเรือ ไออาร์พีซี ให้บริการเทียบเรือเพื่อขนถ่ายสินค้า พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้บริการลูกค้าในการเทียบท่า เช่น เรือลากจูง บริการนำร่อง เรือบริการ เครื่องชั่งลานตู้สินค้าคอนเทนเนอร์ โกดังเก็บสินค้า เครื่องจักรและอุปกรณ์ในการขนถ่ายสินค้า เป็นต้น ความยาวประมาณ 1,623 เมตร ประกอบด้วยท่าเทียบเรือขนาดใหญ่ 6 ท่า สามารถรับเรือได้ตั้งแต่ขนาด 1,000 – 250,000 ตัน

ในส่วนของท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยว เป็นท่าเรือขนาดเล็ก อยู่ในเขตเทศบาลตำบลเพ เช่น ท่าเรือนวลทิพย์ ท่าเรือศรีบ้านเพ ท่าเรือเทศบาลตำบลเพ ท่าเรือโชคกฤษดา ท่าเรืออุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า – หมู่เกาะเสม็ด เป็นต้น

1.7 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) ทรัพยากรธรรมชาติ

(1) แร่ธาตุ

มีทรัพยากรแร่อยู่หลายชนิด แร่ที่มีปริมาณมากที่สุดคือแร่ทรายแก้ว แร่หินอุตสาหกรรม ชนิดหินแกรนิตเพื่อการก่อสร้าง แร่หินประดับชนิดหินแกรนิต แร่หินประดับชนิดหินไนส์ แร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินไนส์เพื่อการก่อสร้าง แร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่อการก่อสร้าง แร่อุตสาหกรรมและแร่เศรษฐกิจอื่น ๆ ที่สำรวจพบได้แก่ แร่ดินขาว แร่เฟลด์สปาร์ แร่เวอร์ทซ์ แร่ทองคำ นอกจากนี้ยังพบว่ามีกลุ่มแร่ที่หายากสะสมตัวอยู่ตามชายฝั่งและในทะเล ได้แก่ แร่ดีบุก แร่โรมาไซต์ แร่เซอร์คอน แร่ซีโนไทม์ แร่ ลูโคซีน แร่ซิลเมไนท์ แร่รูไทล์ แร่โคชัลมไบท์ และแร่แทนทาไลท์

ชนิดและผลผลิตแร่ที่สำคัญของจังหวัดระยอง

1.1) แร่ทรายแก้ว เหมืองส่วนใหญ่อยู่ในท้องที่ตำบลชากพง ตำบลบ้านกร่ำ อำเภอแกลง และตำบลเพ ตำบลตะพง อำเภอเมืองระยอง ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมทรายแก้ว กระฉก ขวด สารเคมี ตัวเร่งปฏิกิริยาในการถลุงโลหะ เซรามิก

1.2) แร่อุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่อการก่อสร้าง มีประมาณ 200 ไร่ ที่ตำบลกองดิน อำเภอแก่งและตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา ผลิตแร่เพื่อใช้ในการก่อสร้างทั่วไป

1.3) แร่หินอุตสาหกรรมชนิดแกรนิตเพื่อการก่อสร้าง มีการผลิตในท้องที่ ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมืองระยอง แร่ที่ผลิตได้นอกจากใช้ในการก่อสร้างทั่วไปแล้ว ยังใช้ในโครงการขนาดใหญ่ เช่น ถนนทะเลเพื่อก่อสร้างท่าเทียบเรือ เนื่องจากมีคุณสมบัติทนจากการผุกร่อนจากน้ำทะเลได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ยังมีก๊าซธรรมชาติจากอ่าวไทย ส่งมายังโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยที่จังหวัดระยอง นับเป็นจุดเริ่มต้นของอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ที่ยิ่งใหญ่ของประเทศ

(2) ป่าไม้

มีเนื้อที่ป่า 182,276 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.96 ของพื้นที่จังหวัด มีพื้นที่ตาม พ.ร.ฎ.กำหนดเขตอุทยานแห่งชาติ โดยแยกเป็นป่าสงวนแห่งชาติ 8 แห่ง เนื้อที่ 821.99 ตารางกิโลเมตร หรือ 513,743 ไร่ อุทยานแห่งชาติ 2 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด พื้นที่ 81,875 ไร่และอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง พื้นที่ 42,400 ไร่ รวมทั้งสิ้น จำนวน 198.84 ตารางกิโลเมตรหรือ 124,275 ไร่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 1 แห่ง คือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน พื้นที่ 32,875 ไร่ และสวนรุกขชาติ 2 แห่งคือสวนรุกขชาติเพและสวนรุกขชาติหนองสนม ป่าส่วนใหญ่เป็นป่าดิบแล้ง นอกจากนี้ยังมีป่าชายเลน ป่าเบญจพรรณ และป่าละเมาะ การวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อที่ป่าไม้ของกรมป่าไม้ พบว่าเนื้อที่ป่าไม้ที่ลดลงในอัตราที่ลดลง เนื่องจากเนื้อที่ป่าที่เหลืออยู่ในเขตอนุรักษ์และภูเขาสูงชันไม่เหมาะกับการทำเกษตร รวมทั้งการปฏิบัติงานป้องกันรักษาป่าอย่างเข้มแข็งของเจ้าหน้าที่ สภาพปัญหาป่าไม้บางส่วน ไม่ได้ประกาศเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เนื่องจากอยู่ในเขตนิคมสร้างตนเองสหกรณ์นิคมและพื้นที่เขาเล็กๆน้อยๆ ประกอบกับปัจจุบันกฎหมายป่าชุมชนที่มุ่งเน้นให้ประชาชนร่วมจัดการ ป่าไม้ยังไม่ได้บังคับใช้ เพราะอยู่ระหว่างการพิจารณาหากกฎหมายฉบับนี้บังคับใช้ได้ คาดว่า จังหวัดระยองจะมีเนื้อที่ป่าเพิ่มขึ้นเนื่องจากความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันรักษาป่า และการฟื้นฟูป่า

(3) แหล่งน้ำและการชลประทาน

1) แม่น้ำ มีแม่น้ำที่สำคัญ 2 สาย ได้แก่

- แม่น้ำระยองหรือคลองใหญ่ความยาวประมาณ 50 กิโลเมตร มีต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาทองและเขาพนมศาสตร์ ซึ่งไหลมาตามคลองต่างๆ แล้วมารวมกันเรียกว่าคลองใหญ่และไหลลงสู่ทะเลที่ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

- แม่น้ำประแสร์ มีต้นกำเนิดจากเขาใหญ่ เขาอ่างฤๅไน เขาหินโรง เขาอ่างกระเด็น ไหลมาตามห้วยและคลองต่างๆ หลายสาย เช่น คลองประแสร์ คลองปลิง คลองบ่อทอง ห้วยหินคม คลองเจวีต คลองตากกล้วย คลองชุมแสง คลองไผ่เหนือ - ใต้ คลองตวาด คลองพังหวาย คลองจำกา คลองไข่ คลองแหวน คลองโพล์ คลองทาสีแก้วและคลองหนองพงแล้วไหลมารวมกันเรียกว่าแม่น้ำประแสร์ มีความยาวประมาณ 120 กิโลเมตรและไหลลงสู่ทะเลที่บ้านปากน้ำ ตำบลปากน้ำประแสร์ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

2) ลำคลอง จังหวัดระยองมีคลองต่างๆ ถึง 170 คลอง ซึ่งมีน้ำใช้ตลอดปีที่สำคัญ ได้แก่

- คลองดอกทราย มีความยาวประมาณ 45 กิโลเมตร มีต้นน้ำจากเขาชากกล้วย ในเขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ไหลลงคลองหนองปลาไหลก่อนที่จะบรรจบกับคลองใหญ่

- คลองหนองปลาไหล มีความยาวประมาณ 42 กิโลเมตร มีต้นน้ำจากเทือกเขาน้ำโจน เขาชมพู่และเขาเรือตกในเขตจังหวัดชลบุรี ซึ่งไหลมาตามห้วยและคลองต่างๆ เช่น คลองระวิง คลองกร่ำ คลองปลวก-แดง จังหวัดระยอง ไหลมารวมกัน เรียกว่า คลองหนองปลาไหล แล้วไหลลงสู่คลองใหญ่ที่บ้านหัวทุ่ง ตำบลหนองบัว อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง

- คลองโพล์ มีความยาวประมาณ 38 กิโลเมตร มีต้นน้ำจากเขาชมน เขาชะแอม และเขาปลายคลองโพล์ ไหลลงสู่แม่น้ำประแสร์ที่บ้านท่ากระชาย อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

- คลองทับมา มีความยาวประมาณ 12 กิโลเมตร มีต้นน้ำจากเทือกเขาต่างๆ เช่น เขาจอมแห เขาเกตุ เขาระบอก ซึ่งไหลมาตามห้วยและคลองต่างๆ เช่น คลองชากใหญ่ คลองหนองห้าและคลองข้างตายไหลมารวมกันเรียกว่าคลองทับมาและไหลลงสู่แม่น้ำระยองที่บ้านเกาะกลอย อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

- คลองระโอก มีความยาวประมาณ 10 กิโลเมตร มีต้นน้ำจากเทือกเขาชะเมา ซึ่งไหลมาตามคลองต่างๆ เช่น คลองเขาจุด คลองสะท้อนและคลองน้ำเป็น ไหลมารวมกัน เรียกว่าคลองระโอกและไหลลงสู่คลองโพธิ์ที่บ้านเนินสุขสำราญ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

3) แหล่งน้ำใต้ดิน แหล่งน้ำใต้ดินมีคุณภาพปานกลางถึงคุณภาพดี ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเมืองระยอง อำเภอแกลงและอำเภอวังจันทร์

4) การชลประทาน จังหวัดระยองมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้สำหรับการเกษตรกรรม การอุปโภคบริโภคและการอุตสาหกรรม มีโครงการขนาดใหญ่และขนาดกลาง จำนวน 5 โครงการสามารถเก็บกักน้ำได้ 542.65 ล้าน ลบ.ม.และมีพื้นที่ชลประทานได้รับประโยชน์ 201,700 ไร่ แบ่งเป็น 3 ประเภทหลักๆ ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

(4.1) โครงการชลประทานเพื่อการอุตสาหกรรมมีจำนวน 2 โครงการ คือ โครงการอ่างเก็บน้ำหนองปลาไหลและอ่างเก็บน้ำดอกกราย

(4.2) โครงการชลประทานเพื่อป้องกันน้ำเค็มและอุทกภัยและเก็บกักน้ำ มีจำนวน 6 โครงการ คือ โครงการป้องกันอุทกภัยจังหวัดระยอง บ้านค่าย อ่างเก็บน้ำดอกกราย อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล อ่างเก็บน้ำคลองกระโอกและโครงการป้องกันน้ำเค็มลุ่มแม่น้ำประแสร์

(4.3) โครงการชลประทานเพื่อการเกษตรจังหวัดระยอง มีจำนวน 5 โครงการ คือ โครงการป้องกันอุทกภัยจังหวัดระยอง บ้านค่าย อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล อ่างเก็บน้ำคลองกระโอกและโครงการป้องกันน้ำเค็มลุ่มแม่น้ำประแสร์

2. กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดระยอง

กรอบแนวคิดสำคัญในการพัฒนาจังหวัดระยอง พ.ศ.2561-2564 คือ “จังหวัดระยองเป็นเมืองที่มีการคิดและน่านวัตกรรมมาใช้ภายใต้บริบทการพัฒนา เป็นเมืองที่ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดี – เป็นเมืองที่มีสมดุลการพัฒนา – ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดย แนวคิดดังกล่าว เป็นการสร้างความมั่นใจว่าการพัฒนาจะเป็นไปในแนวทางที่ยั่งยืนและสร้างความสุขให้กับคนระยอง

กรอบแนวคิดการพัฒนาจังหวัดระยอง เป็นแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุภารกิจของจังหวัดโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทาง และคำนึงถึงบริบทการเปลี่ยนแปลงที่จะเป็นทั้งโอกาสและข้อจำกัดของการพัฒนาทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนี้

- เป็นเมืองที่มีการคิดและนำนวัตกรรมมาใช้ภายใต้บริบทการพัฒนา

ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ในประเด็นการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ กำหนดการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกโดยมุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกให้เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมหลักของประเทศที่ขยายตัวอย่างมีสมดุล มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมและได้รับการยอมรับจากชุมชน มีโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง ระบบสาธารณสุข ปลอดภัย บริการสังคม และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพและทั่วถึง สามารถสนับสนุนการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน ควบคู่กับการพัฒนาภาคการผลิตต่างๆ ได้อย่างเกื้อกูลและยั่งยืน ซึ่งได้กำหนดแนวทางการพัฒนา โดยกำหนดแนวทาง คือ

1. เร่งรัดการแก้ปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เศรษฐกิจหลัก ให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการกำกับดูแลตรวจสอบโรงงาน อุตสาหกรรมให้ดำเนินการตามระเบียบกฎหมาย และมาตรฐานสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ภาคประชาชน สถาบันการศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม

2. สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ลดการปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิด ลดการรั่วซึมของสารอินทรีย์ระเหยง่ายโดยเฉพาะในพื้นที่มาบตาพุด และใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ขยายพื้นที่อุตสาหกรรมในรูปแบบนิคมอุตสาหกรรมเพื่อควบคุมผลกระทบสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการพัฒนาในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีกระบวนการผลิตเชื่อมโยงกันเพื่อลดของเสียให้เหลือน้อยที่สุด

3. เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวทางทะเล ให้เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว 2 ฝั่งทะเลอ่าวไทยและอันดามัน เพื่อเพิ่มโอกาสให้นักท่องเที่ยวคุณภาพมีจำนวนมากขึ้น

4. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน และรองรับการเป็นฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศ ขยายขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทุกรูปแบบ ให้บูรณาการและเชื่อมโยงกันทั้งระบบ เชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งทั้งทางบก ทางราง ทางเรือและอากาศ พัฒนาระบบสาธารณสุข ปลอดภัย สาธารณูปการ โครงข่ายน้ำ (น้ำดิบ น้ำประปา) ระบบไฟฟ้า เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะขยะ น้ำเสีย และปรับปรุงคุณภาพ

การศึกษาด้านอาชีวศึกษา วิศวกรรมและเทคโนโลยี เพื่อผลิตบุคลากรเฉพาะทางให้สอดคล้องกับความต้องการของกิจกรรมเศรษฐกิจในพื้นที่อย่างเหมาะสม และยกระดับบริการสาธารณสุขทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

5. กระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาให้แก่ประชาชนในพื้นที่ โดยส่งเสริมการเชื่อมโยงภาคเศรษฐกิจหลักกับเศรษฐกิจชุมชนในทุกภาคการผลิต ทั้งในภาคอุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน และธุรกิจเพื่อสังคม

นโยบายทางด้านเศรษฐกิจตามโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC : Eastern Economic Corridor Development โดยให้มีรายละเอียดครอบคลุม ได้แก่ (1) การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่งที่เชื่อมโยงทั้งระบบ ด้านพลังงาน ด้านสาธารณสุขปโภคและสาธารณูปการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งด้านการวิจัยและพัฒนา (2) แผนดำเนินการด้านผังเมืองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการขยะ และมลภาวะต่าง ๆ (3) กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนและดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชน โดยเฉพาะการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีสิทธิการเช่าที่ดิน และการจัดหาแรงงาน รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จการลงทุน (One Stop Service) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนในการขออนุมัติอนุญาตการประกอบกิจการและให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ และ (4) แผนการพัฒนาศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยาน

การพัฒนาโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development) ให้เป็นเขตเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน ดำเนินการใน ๓ จังหวัดภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ซึ่งจะมีการแบ่งเป็นเขตอุตสาหกรรม เขตพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เขตที่อยู่อาศัย โดยจังหวัดระยองถูกกำหนดให้เป็น **“เมืองนานาชาติมาตรฐานโลก น่าอยู่ที่สุดในอาเซียน เมืองธุรกิจอุตสาหกรรมที่ทันสมัย เน้นการวิจัยด้านอาหาร ไบโอดีโนมี และปิโตรเคมี เคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม”** ซึ่งจะประกอบไปด้วย Super Cluster/Cluster ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและเป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคต พร้อมกับอุตสาหกรรมเป้าหมายอีก 10 ประเภทคือ 5 อุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (First S-Curve) คือ ยานยนต์สมัยใหม่ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ ท่องเที่ยวไฮเอนด์ และเชิงสุขภาพ เกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ และแปรรูปอาหาร กับ 5 อุตสาหกรรมอนาคต

(New S-Curve) คือ ทุนย่นต์เพื่อการผลิต การบินและโลจิสติกส์ เชื้อเพลิงชีวภาพ-เคมีชีวภาพ ดิจิตอล และอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร โดยมีมุ่งหวังให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นแหล่งลงทุนหลักของประเทศโดยจะขยายพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมรองรับการลงทุนเชื่อมการลงทุนสู่ระเบียงเศรษฐกิจตะวันออกและทวาย และเชื่อมโยงทางน้ำไปถึงชายฝั่งทะเลแก้มปูซา โดยสิ่งที่จะเกิดขึ้นในระยะต่อไปคือจะมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับ เช่น การพัฒนาท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา ระยอง – พัทยาเป็นสนามบินพาณิชย์แห่งที่ 3 การก่อสร้างศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยาน การพัฒนาท่าเรือพาณิชย์สัตหีบใช้ประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรมต่อเรือ และขนส่งผู้โดยสาร การขยายท่าเรือแหลมฉบังและท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด การพัฒนาโครงข่ายขนส่งทางบก เช่น ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง รวมทั้งการพัฒนาระบบราง เช่น โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ เป็นต้น

จะเห็นว่านโยบายดังกล่าว รัฐบาลจะเสริมสร้างศักยภาพด้านการค้าการลงทุนให้จังหวัดระยองอย่างมหาศาล แต่กระนั้นก็ตามก็อาจเกิดปัญหาตามมาอีกมาก โดยเฉพาะปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน จึงถือเป็นโอกาสสำคัญที่ทุกภาคส่วนในจังหวัดระยองจะร่วมกันพัฒนาประสิทธิภาพทั้งทางด้านการผลิต บุคลากร การสรรสร้างผลิตภัณฑ์ ฯลฯ โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ หรือคັນคินนวัตกรรมแล้วนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

- **เป็นเมืองที่มีคุณภาพชีวิตดี (City of good and quality of life)**

เป็นการเสริมสร้างการพัฒนาจังหวัดระยองให้เป็นเมืองที่ประชาชนมีสุขภาพดี สวัสดิการดี อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี โดย

สุขภาพดี คือการมีสุขภาพที่ดีทั้งทางกาย ใจ จิตวิญญาณ/ปัญญาและสังคม

สวัสดิการที่ดี คือประชาชนได้รับสวัสดิการจากภาครัฐตามสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ตลอดจนได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย และได้รับความช่วยเหลืออย่างทันท่วงที

สิ่งแวดล้อมที่ดี คือ สิ่งแวดล้อมน่าอยู่ ปลอดภัย มีสุขภาพที่ดี มีโครงสร้างของเมืองที่เหมาะสมกับสภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมชุมชน รวมทั้งการจัดการโครงสร้างพื้นฐานที่ครบถ้วนและทั่วถึง

- **มีพัฒนาอย่างสมดุล (balanced of development)**

- การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจบนฐานความรู้ความคิดสร้างสรรค์และ

ภูมิปัญญาภายใต้ปัจจัยสนับสนุนที่เอื้ออำนวยและระบบการแข่งขันที่เป็นธรรมมุ่งปรับโครงสร้างการค้าและการลงทุนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ภายใต้กฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ เพื่อให้เป็นฐานเศรษฐกิจของประเทศที่เข้มแข็งและขยายตัวอย่างมีคุณภาพ

- ปรับเปลี่ยนการพัฒนาและการขยายตัวของอุตสาหกรรมจากภาพของอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ไปเป็นเมืองอุตสาหกรรมน่าอยู่ โดยนำแนวความคิดอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco-Industrial Town) มาใช้อย่างจริงจัง

- เพิ่มน้ำหนักให้กับการพัฒนาด้านสังคม สุขภาพสิ่งแวดล้อม การเกษตร การท่องเที่ยว และพาณิชย์กรรม เพื่อกลับไปสู่โครงสร้างเศรษฐกิจ 4 ขา ซึ่งเป็นพื้นฐานเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของประชาชนเพื่อให้เกิดความสมดุลในการพัฒนาและการเจริญเติบโต

- เพิ่มศักยภาพการประกอบธุรกิจการค้า (พาณิชย์กรรม) อย่างกว้างขวาง ทั้งการค้าปลีกและการค้าส่งเพื่อให้มีความเข้มแข็งสามารถแข่งขันในเวทีอาเซียนได้

- **น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy)** มาประยุกต์ใช้ในภาคีการพัฒนาให้กระจายไปทุกภาคส่วน โดย

- **ภาครัฐ** ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทางในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวง วางกฎระเบียบต่างๆ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ในสังคมให้เกิดความสมดุลและกระแสนการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

- **ภาคธุรกิจเอกชน** ให้ความสำคัญกับการพึ่งตนเองใช้วัตถุดิบในประเทศและภูมิปัญญาท้องถิ่น ลงทุนขยายกิจการอย่างค่อยเป็นค่อยไป แบ่งผลกำไรคืนสู่สังคมและดูแลพนักงานอย่างมีคุณธรรม

- **ภาคเกษตร** เน้นการนำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายของครัวเรือน

- **ภาคประชาชน** เน้นการมีส่วนร่วม การพึ่งตนเอง พัฒนาวัฒนธรรม และคุณภาพชีวิตผ่านกระบวนการจัดทำแผนชุมชน สร้างแผนชุมชนที่มีคุณภาพเป็นภูมิคุ้มกันชุมชนเข้มแข็ง

เมืองนวัตกรรมก้าวหน้า พัฒนาอย่างสมดุล บนพื้นฐานความพอเพียง

City innovative advances, Balanced development,

Based on the sufficiency economy

พันธกิจ (Mission)

1. พัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดระยองให้มีการเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ และสมดุล
2. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วม บนพื้นฐาน การพัฒนาอย่างยั่งยืน
3. สร้างเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความเข้มแข็ง มีความมั่นคง ปลอดภัย บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. ส่งเสริมการค้า การลงทุน การผลิตสินค้าและการบริการ ตลอดจน พัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ ทั้งในและต่างประเทศ
5. ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมเพื่อรองรับนโยบายการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ ของรัฐบาล

เป้าประสงค์รวม

1. เศรษฐกิจจังหวัดระยองมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง การเติบโตทางเศรษฐกิจ ของภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยว เป็นไปอย่างสมดุล
2. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีความ มั่นคงทางสังคมบนพื้นฐานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ทรัพยากรธรรมชาติมีการใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด ทุกภาคส่วนดำเนิน กิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนพื้นฐานการมีส่วนร่วม
4. เป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับ มีความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐานสำหรับรองรับการแข่งขันในระดับสากล

ยุทธศาสตร์การพัฒนา (Strategy)

การพัฒนาจังหวัดให้เป็นไปในทิศทางสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมสงบสุข เศรษฐกิจก้าวหน้า และประชาชนดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายใน และภายนอก การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดระยองมุ่งเน้นเร่งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่างๆ และเสริมสร้างรากฐานการพัฒนาให้เข้มแข็ง รวมทั้งสร้างโอกาสในการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าต่อไป โดยได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ และให้ความสำคัญตามลำดับการพัฒนา จำนวน 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร ประมง ปศุสัตว์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ควบคู่กับการพัฒนาไปสู่เกษตรอุตสาหกรรม และเพื่อการท่องเที่ยว (Improving the quality of agricultural products, fishery products and livestock to meet international standards. Coupled with the development of agriculture, industry and tourism)

เกษตรกรรม อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่สำคัญและเป็นอาชีพดั้งเดิมของชาวจังหวัดระยอง พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ ยางพารา สับปะรด มันสำปะหลัง ข้าว ปาล์มน้ำมัน อ้อย ผลไม้ต่าง ๆ เช่นทุเรียน เงาะ และมังคุด จุดเน้นสำคัญคือ **การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสินค้าทางการเกษตร ความปลอดภัยของอาหารและสินค้าเกษตร** (ระบบจัดการคุณภาพโดยการปฏิบัติในการผลิตพืชเพื่อให้ได้มาตรฐาน ที่ปลอดภัย Good Agricultural Practice : GAP) (เกษตรที่ปราศจากสารเคมี สารสังเคราะห์ต่างๆ : Organic) และ (Clean food good taste :เกณฑ์มาตรฐานอาหารสะอาด รสชาติอร่อย) **การเพิ่มคุณค่า (Value Add)** เช่น การเก็บรักษาในห้องเย็น การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัย รวมถึงการแปรรูปเพื่อเพิ่มราคา รวมทั้งขยายช่องทางการตลาดใหม่ๆ ทั้งตลาดในประเทศ ตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะใน AEC รวมถึงตลาดในประเทศจีน

ประมง ขณะนี้ชาวประมงชายฝั่งหรือประมงเรือเล็กได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากสัตว์ทะเลเศรษฐกิจ เช่น กุ้ง หอย หมึก ปู ปลา มีน้อยลงและมีการแย่งชิงพื้นที่ประมง ประกอบกับพื้นที่ประมงเดิมมีการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ต้องออกหากินไกลขึ้น ต้นทุนสูงขึ้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยเหลือ โดยการสร้างอาชีพเสริมอื่นๆ นอกเหนือจากการทำประมง สนับสนุนอุปกรณ์ประกอบอาชีพ สร้างแหล่งที่อยู่อาศัย

ให้กับสัตว์ทะเล เช่น ชั่งเชือก ชั่งปลา ปะการังเทียม รวมถึง **ฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน**

ปศุสัตว์ จังหวัดระยองมีการเลี้ยงปศุสัตว์ควบคู่กับการทำไร่ ทำสวนผลไม้ จุดเน้นคือ **ควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดของโรคสัตว์สู่คน พัฒนาลินค้าปศุสัตว์** ตามระบบ GMP (Good Manufacturing Practice : หลักเกณฑ์วิธีการในการผลิตอาหาร หรือเกณฑ์พื้นฐานที่จำเป็นในการผลิตรวมถึงการควบคุมเพื่อให้ผู้ผลิตปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง) HACCP (Hazard analysis and critical control point : ระบบความปลอดภัยการผลิตอาหาร เพื่อให้ได้อาหารที่ปลอดภัยจากสารเคมี เชื้อโรค และสิ่งแปลกปลอม)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวให้เติบโตควบคู่กับภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรมอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน (Develop tourism potential to grow in tandem with agriculture and industry, quality and sustainability)

จังหวัดระยอง มีชื่อเสียงอุตสาหกรรมเพียงและเมืองเกษตรกรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นเมืองที่มีแหล่งท่องเที่ยวครบถ้วน คือ เกษะ ทะเล น้ำตก ศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ธรรมชาติ จึงเป็นเครื่องมือในการเพิ่มรายได้ให้กับจังหวัดตลอดจนท้องถิ่น การที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวที่ดีนั้น คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนควบคู่สามารถรักษาสิ่งแวดล้อม การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเน้นเรื่อง การจัดระเบียบชายหาดตามนโยบายรัฐบาล ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยว การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : ส่งเสริมการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมเข้าสู่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศน์ ควบคู่กับการรับผิดชอบต่อสังคม (Promote the development of the industrial sector to the Eco Industry, coupled with Corporate social responsibility)

การพัฒนาอุตสาหกรรมของจังหวัดระยองประสบความสำเร็จเชิงเศรษฐกิจ แต่สิ่งสำคัญคืออยากมองเห็นการเจริญเติบโตอย่างเท่าเทียมด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการบริการ อุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว แต่ในทางตรงข้ามความเจริญทางด้านอื่นกับเป็นไปอย่างเชื่องช้า โดยเฉพาะภาคพาณิชยกรรมและการบริการ ที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะการที่มีแรงงาน ในพื้นที่กว่า 130,000 คน แรงงานแฝงอีกประมาณ

500,000 คน ซึ่งแรงงานเหล่านี้มีศักยภาพด้านค่าใช้จ่ายสูง ส่วนในภาคการบริการจะมีปัญหาในเรื่องการอำนวยความสะดวกและต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะเรื่องขนส่งและโลจิสติกส์

นอกจากนี้ จะต้องมีการการพัฒนาเป็นเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศน์ (ECO TOWN) ที่ผู้ประกอบการต้องมุ่งเน้นกระบวนการผลิตภาคอุตสาหกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสี่ยงต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่สะอาด ควบคู่กับการรับผิดชอบต่อสังคม(Corporate Social Responsibility : CSR) ที่ยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : อนุรักษ์ ป่าไม้ และควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วม (Conservation and use of natural resources and the environment on the basis of participation)

การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้ชุมชนเมืองขยายตัว ความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินศักยภาพการรองรับของระบบนิเวศ การเสื่อมโทรมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลืองและไม่ถูกวิธี ปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลายและถูกนำไปใช้อย่างไม่คุ้มค่าทั้งทางบก ทางทะเลและป่าไม้ ซึ่งถือเป็นปัญหาเร่งด่วน **สิ่งสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการคือการเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งป่าบก ป่าชายเลน พื้นที่ป่าไม้ การอนุรักษ์ ป่าไม้ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งสู่ความยั่งยืน การจัดการขยะมูลฝอย การพัฒนาแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคและบริโภค การสร้างเครือข่ายและการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลต่างๆ**

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : เสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี และการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Enhancing quality of life And the participation of citizens in accordance with the philosophy of sufficiency economy)

- 1) ด้านการศึกษา เน้นคุณภาพการศึกษา พัฒนาบุคลากรด้านการศึกษา
- 2) ด้านสาธารณสุข เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุข สุขภาพอนามัยของประชาชน พัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข

3) **ด้านประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น** ประเพณีและวัฒนธรรมดั้งเดิมอันดีงามได้ถูกละเลยไปจึงต้องส่งเสริมและอนุรักษ์ไว้ซึ่งความดีงามของวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ที่แสดงถึงอัตลักษณ์และความสามัคคีของชาวจังหวัดระยอง

4) **โครงการตามพระราชดำริ** โครงการเฉลิมพระเกียรติและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5) **การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**

นอกจากนั้นยังมีเรื่องของการเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันต่างๆ การพัฒนาระบบโครงสร้างและสาธารณูปโภคพื้นฐาน เป็นต้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 : สร้างความเข้มแข็ง และเพิ่มขีดความสามารถของภาคพาณิชย์กรรม และภาคการบริการสู่การแข่งขันในระดับสากล (Strengthen and improve the ability of the commercial sector and the service sector to compete internationally)

การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปีพ.ศ. 2558 และการเข้าสู่ระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงาน การค้า การลงทุนเป็นอย่างมาก และจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนทุกคนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องจึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างเพียงพอและเหมาะสมเพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีความรู้ ความเข้าใจ และเตรียมพร้อมและสามารถที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ **จุดเน้น คือ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการของจังหวัดให้มีความทันสมัย สู่ระดับสากล ส่งเสริมสถานประกอบการ/สถานบริการให้มีมาตรฐานสากล พัฒนานุเคราะห์ในสถานประกอบการ/สถานบริการให้มีการตื่นตัวและมีความรู้ ตลอดจนพัฒนาระบบสาธารณูปโภค การขนส่งและโลจิสติกส์เพื่อรองรับการพัฒนาและความต้องการ**

3. การขับเคลื่อนโครงการสำคัญของจังหวัด

1. การจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดระยอง

ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล และ Roadmap ที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวทางในการทำงานเชิงบูรณาการ และสนับสนุนผลักดันไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1) กำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสม

1) สำรวจและประเมินปริมาณขยะตกค้าง จำนวน 222,000 ตัน ในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกหลักวิชาการ จำนวน 23 แห่ง ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 18 แห่ง และ เอกชน จำนวน 5 แห่ง และได้ทำการการปิดบ่อไปแล้ว จำนวน 3 แห่ง

2) ร่วมกับ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดระยอง หัวหน้าส่วนราชการ และ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 67 แห่ง ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ร่วมกันเพื่อบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดระยอง

กิจกรรมที่ 2) การสร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม (ขยะมูลฝอยใหม่) โดยเน้นการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง จัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม กำจัดโดยเทคโนโลยีแบบผสมผสานเน้นการแปรรูปเป็นพลังงาน หรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1) เพิ่มศักยภาพให้กับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยรวมของจังหวัด ณ ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยครบวงจรจังหวัดระยอง โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณ ในระยะที่ ๒ เป็นเงิน ๓๒๒,3๓๐๖,๐๐๐.- บาท

2) ได้รับความจัดสรรงบประมาณแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัดระยอง จำนวน ๒ โครงการ ประกอบด้วย โครงการก่อสร้างเตาเผาติดเชื้อ งบประมาณ ๑๕๓,๙๐๐,๐๐๐ บาท และโครงการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพระบบกำจัดขยะมูลฝอยของ ทต. เมืองแกลง งบประมาณ ๕๒,๐๗๑,๐๐๐.- บาท

3) พัฒนาโครงการในระยะที่ ๓ โดยร่วมกับภาคเอกชน ในกลุ่มบริษัท ปตท. (บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด : GPSC) ได้จัดทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) แปรรูปเป็นขยะเชื้อเพลิง (RDF) ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อผลิตไฟฟ้า ขนาด 6-8 เมกกะวัตต์

กิจกรรมที่ 3) วางระเบียบมาตรการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

ผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกข้อกำหนดท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข เรื่องการจัดการมูลฝอยทั่วไปและการจัดการขยะมูลฝอยติดเชื้อ

กิจกรรมที่ 4) สร้างวินัยของคนในชาติ

1) รณรงค์ สร้างความตระหนักรู้ให้กับประชาชน ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน เพื่อมุ่งสู่การจัดการขยะมูลฝอยที่ยั่งยืน

2) ส่งเสริมสนับสนุน ให้ความรู้เยาวชน ประชาชน ในการลด คัดแยกขยะจากต้นทาง ตลอดจนการนำสิ่งเหลือใช้กลับมาใช้ประโยชน์

2. การจัดระเบียบเกาะเสม็ด

นำรูปแบบ “ประชารัฐ” มาดำเนินการในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยประชารัฐที่เข้าร่วมดำเนินการประกอบด้วย 5 ฝ่าย คือ ฝ่ายทหาร ฝ่ายราชการ ฝ่ายประชาสังคม และฝ่ายเอกชนและโรงงาน โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดระยองเป็นผู้กำกับ และประสานการดำเนินการในทุกกระดับ มีผลการดำเนินการ ดังนี้

1) การจัดระเบียบ

(1) **การจัดระเบียบชายหาด** ให้สามารถวางเตียงผ้าใบห่างจากขอบพื้นที่เข้าได้ไม่เกิน 5 เมตร และร่มกันแดดจะต้องเป็นสีเดียวกันโดยสามารถเลือกได้ 2 สี คือ สีขาว หรือ สีเขียว

(2) **การจัดระเบียบสถานบันเทิง** กำหนดให้สถานบันเทิงงดใช้เสียงในเวลา 23.00 น. และปิดไม่เกิน 24.00 น. เรียบร้อย

(3) **การจัดระเบียบการจราจร** จัดทำสติ๊กเกอร์รถจักรยานยนต์ใช้ประจำบ้าน 1,250 คัน จักรยานยนต์สำหรับให้เช่า 660 คัน จัดทำป้ายชะลอความเร็วและป้ายอื่นๆ ในส่วนของรถยนต์โดยสารให้ค่าโดยสารรถที่เหมาะสม เป็นธรรมและมีการติดประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน พร้อมกำหนดให้ทำหลังคารถ กำหนดพื้นที่จอดอย่างเหมาะสม

(4) **การจัดระเบียบสถานประกอบการรุกล้ำพื้นที่อุทยานฯ** จำนวน 42 ราย สำนักงานธนารักษ์พื้นที่จังหวัดระยอง ได้สอบเขตพื้นที่ให้เช่าทุกวันจันทร์ ภายหลังจากการตรวจสอบและพิสูจน์สิทธิสัญญาเช่าได้พื้นที่กลับคืนมาจากผู้เช่ารวม 31 ไร่ 93.98 ตารางวา

(5) การจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวที่รับจ้างอยู่บนเกาะเสม็ด สำนักงานจัดหางานจังหวัดระยองได้จัดทำประวัติ พิมพ์ลายนิ้วมือแรงงานต่างด้าวที่ จำนวน 1,518 ราย พร้อมทั้งทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงานระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งชาติอื่น (MOU)

(6) การจัดระเบียบเรือเร็ว กำหนดพื้นที่จอดเรือบนเกาะเสม็ดจำนวน 7 จุด นอกจากนี้ ให้เจ้าของท่าเรือทุกท่าจัดทำป้ายค่าโดยสารขนาดใหญ่ 3 ภาษา (ไทย อังกฤษ และจีน) ติดที่ท่าเรือให้มองเห็นได้เด่นชัด

2) การแก้ไขปัญหาหน้าเสีย ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเร่งด่วนตามหลักเกณฑ์ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำกับและติดตามการปฏิบัติราชการในภูมิภาค พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) จำนวน 13,094,000 บาท ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว

3) การแก้ไขปัญหาหน้าจอดิจิต จะดำเนินการวางท่อส่งน้ำจืดจากฝั่งไปยังเกาะเสม็ด โดยแบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 ช่วงบนฝั่ง ช่วงที่ 2 การวางท่อลอดใต้ทะเล และช่วงที่ 3 บนเกาะเสม็ด โดยความร่วมมือของการประปาส่วนภูมิภาค และองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหาหน้าจอดิจิตบนเกาะเสม็ดได้ทั้งระบบจะเริ่มดำเนินการได้ในปลายปี 2560

4) การแก้ไขปัญหาขยะ บริหารจัดการบ่อกำจัดฝักรวมที่มีอยู่แล้ว พัฒนาอุปกรณ์ต่างๆ เช่น เต้าเผา เครื่องคัดแยกให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และขอความร่วมมือผู้ประกอบการละเว้นการนำขวดและกล่องโฟมขึ้นบนเกาะ และรณรงค์ขอความร่วมมือนักท่องเที่ยวกลับมาทิ้งบนฝั่ง

3. การพัฒนาแบรนด์การท่องเที่ยวจังหวัดระยอง (Rayong Branding)

จังหวัดระยองเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย จึงมีนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดในเชิงรุก โดยการสร้างแบรนด์การท่องเที่ยวของจังหวัด เพื่อเป็นสื่อในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดทั้งในภูมิภาคและในระดับสากลโดยผ่านตราสินค้าด้านการท่องเที่ยว จึงร่วมกับส่วนราชการหน่วยงาน ภาคเอกชน ร่วมกันจัดทำแบรนด์การท่องเที่ยวจังหวัดระยอง (Rayong Branding)

โดยระดมความคิดเห็น ดำเนินการตามขั้นตอนทางวิชาการ จนการดำเนินการสำเร็จเป็นรูปธรรม ดังนี้

1) แบรินด์การท่องเที่ยวจังหวัดระยอง คือ Surprise Rayong สื่อถึงความสดใส สดชื่น สร้างสรรค์ มีกำลังใจ ซึ่งจะนำไปใช้ในกิจกรรมทั้งหลายของระยอง

2) Mascot เป็นรูปนางยักษ์น่ารัก ชื่อ “หม่อม่าหมุด” หรือ MamaMoot ฝึเสื้อสมุทร ที่สดใส รักการ Surprise เมื่อมาเที่ยวระยองครั้งใด ก็จะมีถึงความสดใส สดชื่น และยังมีที่เกี่ยว เซอร์ไพรส์ อีกหลายแห่งในจังหวัดระยอง

4. การพัฒนาไมซ์ซีดี (Meeting, Incentive Convention and Exhibition : MICE)

เป็นการดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดระยอง มีจุดมุ่งหมายที่จะยกระดับจังหวัดระยองให้เป็นจุดหมายปลายทางแห่งการจัดประชุมสัมมนา การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การจัดประชุมองค์กรนานาชาติ และงานแสดงสินค้า

จากการศึกษาศักยภาพเบื้องต้นของจังหวัดระยองพบว่ามีความพร้อมในการเป็นไมซ์ซีดี ทั้งในมิติการกำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัดที่มุ่งเน้นการยกระดับมาตรฐานความพร้อมของเมืองเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงในระดับโลกอย่างเกาะเสม็ด นอกจากนี้ยังมีเป็นเมืองอุตสาหกรรมอันดับหนึ่งของประเทศ มีวิถีการเกษตรที่หลากหลาย มีวัฒนธรรมดั้งเดิม การเดินทางทั้งทางรถทางอากาศ และในอนาคตจะมีทั้งรถไฟความเร็วสูง รถไฟรางคู่ มีการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภา ระยอง พัทยา มีความพร้อมด้านที่พัก สถานที่จัดประชุม สถานที่จัดนิทรรศการ อีกทั้งมีความเข้มแข็งขององค์กรภาคเอกชน โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดระยอง ที่ร่วมมือกับภาครัฐอย่างใกล้ชิดในจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งทั้งหมดสอดคล้องกับมาตรฐานเบื้องต้นตามที่ สสปน. กำหนด จึงได้ดำเนินการศึกษาแนวทางความเป็นไปได้ ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (สสปน.) และทุกภาคส่วนในจังหวัดประกอบด้วยส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน โดยเฉพาะผู้ประกอบการร้านค้า ร้านอาหาร ผู้ประกอบการโรงแรมและ สสปน. ดำเนินการศึกษาองค์ประกอบของไมซ์ซีดี และพัฒนารอบการประเมินไมซ์ซีดี ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยสำคัญ 8 ประการ เพื่อนำไปใช้ในการคัดเลือกเมืองเป้าหมายที่มีศักยภาพสู่การเป็นไมซ์ซีดี เพื่อยกระดับเมืองต่างๆ ต่อไป และร่วมกันจัดทำแผนไมซ์ซีดีในแผนพัฒนาจังหวัดเป้าหมายเพื่อจัดเตรียมงบประมาณของจังหวัดในการพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์ให้มีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ จากการเริ่มต้นดังกล่าวคาดหวังว่าภายในระยะเวลา 2 – 3 ปีข้างหน้า จังหวัดระยอง จะสามารถพัฒนาสู่ความเป็นไมซ์ซีดี ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น

5. โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก(Eastern Economic Corridor : EEC)

ประเทศไทยเติบโตได้ด้วยอีสเทิร์นซีบอร์ด (Eastern Seaboard) มาตั้งแต่ พ.ศ.2524 แต่ขณะนี้ อีสเทิร์นซีบอร์ด ถือว่าขนาดเล็กมาก หากต่อไปนิคมอุตสาหกรรมโฮจิมีนของเวียดนาม นิคมอุตสาหกรรมของเมียนมา มีขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ ประเทศไทยจะถูกกดดันมากขึ้นในด้านของการลงทุน รัฐบาลไทยจึงต้องเร่งผลักดันให้เกิดขึ้นเป็นการลงทุนให้มากขึ้น

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบหลักการโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC : Eastern Economic Corridor Development) เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2559 เพื่อพัฒนาให้เป็นเขตเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน เพื่อส่งเสริม 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายให้เป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine of Growth) ซึ่งก็คือเป็นการทบทวนแผนการลงทุนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกของไทยรอบใหม่ ที่จะลงทุนมากกว่าและมีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูงกว่า

โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development) ให้เป็นเขตเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน ดำเนินการใน 3 จังหวัดภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา แบ่งเป็นเขตอุตสาหกรรม เขตพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และเขตพัฒนาเมืองโดยรัฐบาลคาดหวังว่าจะเป็นตัวเร่งสำคัญในการกระตุ้นให้ไทยเดินทางไปสู่ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 ที่ผสมเทคโนโลยีในภาคอุตสาหกรรมเข้ากับเทคโนโลยีไอที และจะเป็นตัวจุดประกายในการปลูกเศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาวนับจากปี 2560 เป็นต้นไป

1. จังหวัดฉะเชิงเทรา พื้นที่พักอาศัยที่ทันสมัย ตอบสนองสมัยใหม่ศูนย์กลางการขนส่งระบบรางและรถไฟความเร็วสูง และประตูสู่ภูมิภาคต่างๆ รองรับการย้ายหน่วยงานรัฐและการพัฒนาไปสู่ศูนย์ราชการแห่งใหม่ในอนาคต

2. จังหวัดชลบุรี ศูนย์กลางการศึกษาและพัฒนา เมืองแห่งการศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมซึ่งปัจจุบันมี 3 มหาวิทยาลัยและ 6 วิทยาลัยอาชีวศึกษารองรับศูนย์กลางด้านการศึกษา ศูนย์ฝึกแรงงาน และศูนย์พัฒนาทักษะนานาชาติเพื่อตอบสนองและสอดคล้องกับความต้องการด้านอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

3. ศรีราชาและแหลมฉบัง เมืองแห่งความสมดุลระหว่างที่อยู่อาศัยและสถานที่ทำงาน
ศรีราชา : แหลมฉบัง : มีท่าเรือน้ำลึกขนาดใหญ่และเป็นประตูหลักแห่งการส่งออกสินค้าสู่อาเซียนและทั่วโลก

4. พัทยา สัตหีบ กลุ่มเมืองท่องเที่ยวคุณภาพ พัทยา: กลุ่มเมืองท่องเที่ยวคุณภาพ และเชิงท่องเที่ยว เชิงธุรกิจ: โรงแรม การประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ เชิงครอบครัว: ร้านอาหาร สวนสนุก ซุปเปอร์มาร์เก็ต เชิงสุขภาพ: การแพทย์ การดูแลสุขภาพ และการฟื้นฟูสุขภาพ

5. อุทยาน ที่ตั้งของศูนย์ให้บริการด้านอากาศยานและพาณิชย์นาวีของภูมิภาคในอนาคต ศูนย์ธุรกิจการบินและโลจิสติกส์ Headquarter Center Research Center Recreative Center กลไกเชื่อมโยงการท่องเที่ยวแพคเกจกับนานาชาติ จุดเชื่อมต่อระบบขนส่งทางรางและถนนสายหลักในอนาคต

6. จังหวัดระยอง เมืองการศึกษาและวิทยาศาสตร์ เมืองนานาชาติ ธุรกิจทันสมัย และเมืองอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและอุตสาหกรรมพลังงาน มาบตาพุดเป็น 1 ใน 5 ด้านอุตสาหกรรมปิโตรเคมีในทวีปเอเชีย และศูนย์กลางด้านโรงกลั่นน้ำมันและพลังงานในประเทศไทยพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลาง อุตสาหกรรมชีวภาพ (Bio-polis)

แผนงาน/โครงการภายใต้กรอบแผนปฏิบัติการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ประกอบด้วยโครงการในร่างแผนงานพัฒนาระบบเศรษฐกิจภาคตะวันออก (พ.ศ.2560-2564) ที่คณะกรรมการได้มีมติเห็นชอบในหลักการแล้ว และจะมีโครงการเพิ่มเติมขึ้น โดย สกปรศ. จะประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และทำงานในรูปของอนุกรรมการฯ คณะทำงานในจำนวนนี้มีโครงการหลักที่สำคัญ 15 โครงการ ที่คณะกรรมการได้มีมติเห็นชอบในหลักการแล้ว ดังนี้

1) โครงการหลักที่จำเป็นต้องเร่งดำเนินการในลำดับแรก จำนวน 5 โครงการ ประกอบด้วย

- (1) การพัฒนารถไฟความเร็วสูง
- (2) การพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง ระยะที่ 3
- (3) การพัฒนาสนามบินอู่ตะเภาและการซ่อมบำรุงอากาศยาน
- (4) พัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ ชิ้นส่วนยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ และหุ่นยนต์
- (5) การขยายเมืองปัจจุบัน/สร้างเมืองใหม่

2) โครงการสำคัญที่จำเป็นต้องเร่งดำเนินการในลำดับที่สอง จำนวน 10 โครงการ เป็นโครงการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งรัดดำเนินการตามแผนงาน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ประกอบด้วย (1) รถไฟทางคู่ (2) ทางหลวงสายใหม่

มอเตอร์เวย์ (3) ท่าเรือมาบตาพุด เฟส 3 (4) ท่าเรือจุกเสม็ด (5) อุตสาหกรรมอากาศยาน
ซ่อมบำรุง และธุรกิจต่อเนื่อง (6) ปีโตรเคมีขั้นสูงและอุตสาหกรรมชีวภาพ (7) เกษตรแปรรูป
(8) การท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (9) Global Business Hub /
Free Economic Zone (10) ระบบสาธารณูปโภค น้ำ-พลังงาน-ขยะ

การเชื่อมโยงการพัฒนา

1) เมืองการบินตะวันออก(การพัฒนาท่าอากาศยานนานาชาติอุตะเถา ระยอง พัทยา)

แผนการพัฒนาท่าอากาศยานของ กระทรวงคมนาคม ธุรกิจการบินซึ่งเป็นหัวใจสำคัญ
ของการ ได้วางแผนการพัฒนามบินอุตะเถาสู่เชิงพาณิชย์เต็มรูปแบบรองรับการเป็น
“Aeropolis” หรือเมืองอุตสาหกรรมการบินเป็นศูนย์กลางของธุรกิจการบินในภูมิภาค
มีความสามารถรองรับผู้โดยสารได้ 30 ล้านคนใน 10 ปี ดังนั้นเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาในระยะ
15 ปีข้างหน้า การขยายตัวของสนามบินอุตะเถาจะ แบ่งได้เป็น 3 ช่วง 15 ล้านคนใน 5 ปี
30 ล้านคนใน 10 ปี และ 60 ล้านคนใน 15 ปี

จะมีการลงทุนทั้งโครงการพัฒนาเมืองการบินภาคตะวันออก ไม่น้อยกว่า 1.8 แสน
ล้านบาท ระยะที่ 1 (พ.ศ.2560-2564) จะมีการจัดตั้งศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยานในประเทศไทย
เพิ่มจำนวนผู้ประกอบการและประเภทของการผลิตชิ้นส่วนอุตสาหกรรมอากาศยาน
สร้างบุคลากร รวมทั้งปรับปรุงหลักสูตรการผลิตช่างและวิศวกรอากาศยาน ซึ่งปัจจุบัน
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้ศึกษาเพื่อหาผู้ร่วมทุนแล้ว ซึ่งได้รับความสนใจจาก
บริษัทผู้ผลิตเครื่องบินและสายการบิน หลังจากรัฐบาลประกาศนโยบายการพัฒนาระเบียง
เศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งปัจจุบันการบินไทยมีการซ่อมบำรุงเครื่องบินลำตัวกว้าง
อนาคตจะพัฒนาซ่อมเครื่องบินลำตัวแคบพิสัยกลาง เพื่อรองรับตลาดที่เพิ่มขึ้นสำหรับการบิน
ระยะ 3-4 ชั่วโมง นอกจากนี้ ทางแอร์บัส ซึ่งเป็นผู้ผลิตเครื่องบิน A380 มีความสนใจที่จะตั้งศูนย์
ซ่อมเครื่องบินขนาดใหญ่ เพิ่มจากปัจจุบันที่มี 2 แห่ง คือ เมืองโดฮา (กาตาร์) และจีน ซึ่งมอง
ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเพิ่มในส่วนของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอากาศยาน ในระยะแรก จากปัจจุบัน
ที่มีโรงงาน 28 แห่ง จะเพิ่มผู้ประกอบการอีก 10-20 โรงงาน

ระยะที่ 2 (พ.ศ.2565-2569) จะมีการจัดตั้งศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยานเพิ่มเติม
เพื่อให้เพียงพอต่อการซ่อมบำรุงภายในประเทศ จัดกลุ่มอุตสาหกรรม (คลัสเตอร์) ให้ครบ

ทุกประเภทอุตสาหกรรมอากาศยานตามแผนธุรกิจ และสร้างช่างเทคนิครวมทั้งวิศวกรอากาศยานให้เพียงพอต่อความต้องการ

ระยะที่ 3 (พ.ศ.2570-2575) จะมีการจัดตั้ง Aeropolis เพื่อรองรับการซ่อมบำรุงเครื่องบินของภูมิภาค ยกกระดับความสามารถในการผลิตอุตสาหกรรมอากาศยานเข้าสู่ Tier 2 (Design & Build) และการพัฒนาบุคลากรด้านการบินจนสามารถเข้าสู่การเป็น Research & Institutions ได้

2) พัฒนาท่าเรือหลัก 3 แห่งและการเชื่อมโยงโดยระบบ รถไฟทางคู่

การพัฒนาต้องต้องใช้ท่าเรือหลัก 3 แห่ง คือ ท่าเรือแหลมฉบัง ท่าเรือสัตหีบ และท่าเรือมาบตาพุด ร่วมกันในปัจจุบันท่าเรือทั้ง 3 ใช้ระบบรางน้อยมาก เช่นท่าเรือแหลมฉบังมีการขนส่งสินค้าทางรางเพียง 8% คือประมาณ 500,000 TEUs จาก 6.8 ล้าน TEUs ทำให้เกิดความคับคั่งในการจราจรระบบอื่นโดยเฉพาะบนทางหลวงและมอเตอร์เวย์ ในการพัฒนา EEC จึงมีความจำเป็นเพิ่มการขนส่งทางรางให้ได้ในสัดส่วนอย่างน้อย 30% จึงจะสามารถลดความแออัดและอุบัติเหตุทางถนน เช่นเมื่อท่าเรือแหลมฉบังระยะที่ 3 สร้างเสร็จ การขนส่งทางรางควรมีปริมาณอย่างน้อย 5 ล้าน TEUs (จาก 18 ล้าน TEUs) คือ อีก 10 เท่าของที่ขนส่งอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนั้นการพัฒนาท่าเรือทั้ง 3 และระบบรถไฟทางคู่ในพื้นที่ EEC ต้องทำงานร่วมกันให้เชื่อมต่อเป็นเนื้อเดียวกัน จึงมีความจำเป็นต้องวางแผนปรับปรุงแนวทางการพัฒนาท่าเรือและระบบรถไฟทางคู่ใน กรอบ EEC พร้อมกัน

1) ท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ เป็นที่จอดเรือรบและฐานส่งกำลังบำรุง และใช้ประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรมต่อเรือ แท่นขุดเจาะน้ำมัน และขนส่งผู้โดยสาร โดยมีแผนการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกจุกเสม็ด ให้เป็นจุดจอดเรือยอชท์ เรือสำราญ (Cruise) และเรือข้ามฟาก (Ferry) เพื่อเชื่อมต่อการเดินทางระหว่าง 2 ฝั่งทะเลอ่าวไทยและอันดามัน พัทยา-จุกเสม็ด-ชะอำ โดยเรือสำราญจะสามารถใช้เวลาล่องจากสัตหีบไปหัวหินภายใน 1 ชั่วโมง และเชื่อมต่อระบบรถไฟเพื่ออำนวยความสะดวกการขนส่ง

2) ท่าเรือแหลมฉบังระยะที่ 3 (วงเงิน 88,000 ล้านบาท) เป็นท่าเรือน้ำลึกหลักในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศที่มี อัตราการเติบโตของการให้บริการขนถ่ายสินค้าสูง มีความทันสมัยสามารถรองรับเรือบรรทุกตู้สินค้าขนาด 80,000 DWT (Post Panamax) มีขีดความสามารถในการรองรับตู้สินค้าได้ 11.1 ล้านที่อยู่ที่ต่อปี ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาความแออัดของการจราจรหน้าท่า และขยายขีดความสามารถของท่าเรือแหลมฉบังให้เป็นประตูการค้าหลัก

ของประเทศที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงอำนวยความสะดวกการขนส่งสินค้าของท่าเรือ ปัจจุบัน อยู่ระหว่างพัฒนาศูนย์การขนส่งตู้สินค้าทางรถไฟ (STRO) รองรับตู้สินค้า 2 ล้านที่อยู่ที่ปี พัฒนาท่าเทียบเรือชายฝั่ง (ท่าเทียบเรือ A) รองรับตู้สินค้าชายฝั่ง 3 แสนที่อยู่ที่ปี และ ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อแก้ไขปัญหาจราจรภายในท่าเรือ รวมทั้งโครงการท่าเรือ แหลมฉบังระยะที่ 3 เพื่อรองรับตู้สินค้าได้สูง 8 ล้านที่อยู่ที่ปี ในอนาคตจะเป็นท่าเรือหลัก ในการขนส่งตู้สินค้าและรถยนต์ รองรับจำนวนตู้สินค้าได้ 18 ล้านที่อยู่ที่ปี และรถยนต์ 3 ล้านคันต่อปี มูลค่าการลงทุนทั้งหมด 88,132 ล้านบาทที่จะเปิดให้เอกชนเข้าร่วมลงทุน ในรูปแบบ PPP

3) ท่าเรือมาตาพุด เป็นท่าเรืออุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่และทันสมัย มีการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร สามารถรองรับเรือบรรทุกขนาด 264,000 DWT เปิดให้บริการ 12 ท่า (ท่าเรือสาธารณะ 2 ท่า และท่าเรือเฉพาะกิจ 10 ท่า) โดยมีเอกชน 19 ราย เข้าดำเนินการ เป็นท่าเรือ คลังน้ำมัน คลังสินค้า และโรงไฟฟ้า ปัจจุบันอยู่ระหว่างการศึกษาลาด ออกแบบ เบื้องต้น และ EHIA ท่าเทียบเรืออุตสาหกรรมระยะที่ 3 เพื่อให้เป็นท่าเรือชั้นนำที่มีศักยภาพ ชีตความสามารถ และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอในการเป็นท่าเรือที่สำคัญในภูมิภาค เอเชีย มีเป้าหมายในการรองรับเรือขนส่งสินค้าเหลวและ ก๊าซธรรมชาติ ประกอบด้วยท่าเรือ สินค้าเหลว ท่าเรือก๊าซ ท่าเรือบริการ และพื้นที่คลังสินค้าและธุรกิจต่อเนื่องกับก๊าซธรรมชาติ

4) รถไฟทางคู่ วงเงิน 64,300 ล้านบาท เชื่อมโยง 3 ท่าเรือ

โครงข่ายรถไฟในปัจจุบันเป็นโครงข่ายเดิมตั้งแต่การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล ภาคตะวันออก

- มีรถไฟทางคู่ เริ่มต้นจาก ICD ลาดกระบัง-ท่าเรือแหลมฉบัง (ขนส่งประมาณ 8% ของตู้สินค้าที่ออกจาก ICD ลาดกระบัง)

- มีรถไฟทางเดี่ยว สายหลัก จากชุมทางศรีราชา-ชุมทางเขาชีจรรย์-มาตาพุด (มีการใช้น้อยโดยขนส่งผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมีจากนิคมอุตสาหกรรมมาตาพุดมาที่ท่าเรือ แหลมฉบัง แต่มีจำนวนไม่มากนัก)

- มีทางเดี่ยว จากชุมทางเขาชีจรรย์-ท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ (มีการใช้น้อย)

3) การพัฒนาโครงข่ายขนส่งทางบก พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกมีโครงข่ายถนนค่อนข้างสมบูรณ์ครอบคลุมทั่วถึง ทางหลวงสายหลักส่วนใหญ่ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่สำคัญได้แก่ ทางหลวงหมายเลข 3 34 36 304 331 344 361 และทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง (มอเตอร์เวย์) หมายเลข 7 กรุงเทพฯ-ชลบุรี ปัจจุบันอยู่ระหว่างก่อสร้าง ส่วนขยายทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ช่วงพัทยา-มาบตาพุด และก่อสร้างเพิ่มช่องจราจรและบูรณะทางหลวงในพื้นที่ภาคตะวันออก ทั้งนี้มีการพัฒนาโครงข่ายสายรองเพื่อเชื่อมโยงระบบการขนส่งให้มีความสมบูรณ์ การปรับปรุงโครงข่ายถนนหลักโดยรอบพื้นที่ท่าเรือแหลมฉบังเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางและการขนส่ง และพัฒนาโครงข่าย ถนนเชื่อมโยงท่าอากาศยานสำคัญ 3 แห่ง อย่างเป็นระบบ ได้แก่ ท่าอากาศยานดอนเมือง ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และท่าอากาศยานอู่ตะเภา

- ขยายทางหลวงหมายเลข 331 ตอนแยกทางหลวงหมายเลข 36 (พนมสารคาม)-ทางหลวงหมายเลข 3 (อ.สัตหีบ) จาก 2 เป็น 4 ช่องจราจร ระยะทาง 25.923 กม. วงเงิน 607.650 ลบ. แล้วเสร็จในปี 2560

- ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง(มอเตอร์เวย์) หมายเลข 7 สายกรุงเทพฯ – บ้านฉาง ช่วงพัทยา – มาบตาพุด วงเงิน 1.4 หมื่นล้านบาท โดยกรมทางหลวงแบ่ง 13 ตอน รวมระยะทาง 31 กม. ระยะเวลาดำเนินงานก่อสร้าง 4 ปี เริ่มก่อสร้างปี 2559 ให้แล้วเสร็จในปี 2562

- ขยายเส้นทางหลวงหมายเลข 3126 ตอนพหลูตาหลวง-ท่าเรือจุดเสม็ด (แสมสาร) จาก 2 เป็น 4 ช่องจราจร ระยะทาง 11.163 กม. โดยระยะเร่งด่วนจะดำเนินการช่วงด้านหน้าสนามบินอู่ตะเภา ระยะทางประมาณ 2.5 กม. ซึ่งล่าสุด กรม. อนุมัติงบประมาณ วงเงินรวม 221 ลบ. สร้างทางหลวงหมายเลข 3126 จากสามแยกทางหลวงหมายเลข 3 เข้าสู่สนามบินอู่ตะเภาแล้ว

- แผนงานในอนาคต

• ขยายทางหลวงหมายเลข 3 ตอนบ้านฉาง-ระยอง จาก 4 เป็น 8 ช่องจราจร ดำเนินการในปี 2560-2562 และ ตอนสัตหีบ-บ้านฉาง จาก 4 เป็น 8 ช่องจราจร ดำเนินการในปี 2561-2563

• ขยายทางหลวงหมายเลข 332 ตอนแยกเจ-แยกสนามบินอู่ตะเภา จาก 2 เป็น 4 ช่องจราจร ดำเนินการปี 2562-2564

เมื่อโครงการทั้งหมดแล้วเสร็จจะเป็นเส้นทางที่สามารถเชื่อมต่อการคมนาคมขนส่งระหว่างภาคกลางกับภาคตะวันออกได้อย่าง

4). โครงการรถไฟความเร็วสูงสายตะวันออก เชื่อมโยง 3 สนามบิน

ระบบราง เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่ต้องการจะเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งให้เข้าสู่ระบบรางมากขึ้น โดยมีหลักการ “ขนมวลชน ขนสินค้า คุ่มค่าใช้จ่าย กำหนดเวลาได้” โครงการขนส่งมวลชนทางรางที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก มี 3 โครงการ ดังนี้

1) โครงการรถไฟความเร็วสูง สายกรุงเทพฯ-ระยอง หรือ (High Speed Rail : HSR) มีความยาวประมาณ 193.5 กิโลเมตร จำนวน 6 สถานี (สถานีลาดกระบัง ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ศรีราชา พัทยา และระยอง) ปัจจุบัน รฟท. ศึกษาออกแบบแล้วเสร็จ หากแต่เรื่องยังอยู่ในการพิจารณาของกระทรวงคมนาคม เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (PPP)

2) โครงการแอร์พอร์ต เรล ลิงค์ ส่วนปัจจุบัน (Airport Rail Link : ARL) เปิดให้บริการตั้งแต่พญาไท ถึงสนามบินสุวรรณภูมิ จำนวน 8 สถานี ใช้เป็นระบบขนส่งมวลชนรูปแบบ City Line คือหยุดรับส่งผู้โดยสารทุกสถานีเป็นหลัก โครงการแอร์พอร์ต เรล ลิงค์ มีแผนที่จะทำส่วนต่อขยายช่วงพญาไท-ดอนเมือง (Airport Rail Link Extension : ARLEX) ระยะทางประมาณ 20.7 กิโลเมตร 3 สถานี (สถานีราชวิถี สถานีกลางบางซื่อ และสถานีดอนเมือง) รฟท. ศึกษาออกแบบแล้วเสร็จ และอยู่ระหว่างการศึกษาความเป็นไปได้ในการให้เอกชนร่วมลงทุน

3) โครงการรถไฟฟ้าชานเมืองสายสีแดง ช่วงบางซื่อ-หัวลำโพง และบางซื่อ-หัวหมาก (หรือ Missing Link) และต่อขยายหัวหมาก-ฉะเชิงเทรา ลงทุนโดยรัฐบาล ที่ออกแบบให้เชื่อมต่อกองทัพเข้ากับเมืองปริมณฑลฝั่งตะวันออก เน้นการรับส่งผู้โดยสารที่ทำงานหรือเดินทางประจำ มีส่วนโครงสร้างทางวิ่งที่ต้องใช้ร่วมกับโครงการแอร์พอร์ต เรล ลิงค์ ส่วนต่อขยายช่วงพญาไท-ดอนเมือง ในรูปแบบทางลอดคลองแห้ง (Open Trench) บริเวณพญาไทถึงสถานีรถไฟสามเสน

แต่เนื่องจากสถานีเริ่มต้นของโครงการรถไฟความเร็วสูงอยู่ที่ลาดกระบัง ผู้โดยสารจากภาคตะวันออกที่ต้องการเดินทางเข้าและออก จากสนามบินสุวรรณภูมิ หรือเข้าและออกจากกรุงเทพ จะต้องเดินข้ามชานชลาเป็นระยะทางไกลเพื่อ เปลี่ยนถ่ายขบวนรถ

ที่ลาดกระบัง ทำให้ไม่สะดวกอย่างยิ่งและจะไม่นิยมในที่สุด ไม่มีการเชื่อมต่อแนวเส้นทาง และสถานีรถไฟความเร็วสูงเข้าไปสู่สนามบินอู่ตะเภา จึงมีแนวคิดการพัฒนา จะต้องรวมโครงการแอร์พอร์ต เรล ลิงค์ และโครงการรถไฟความเร็วสูง สายกรุงเทพ-ระยอง เป็นโครงการเดียวกัน ผู้เดินรถรายเดียวกัน (Single Project Single Operator) และเชื่อมต่อเส้นทางรถไฟความเร็วสูง เข้าสู่สนามบินอู่ตะเภา

5) การเตรียมการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม

1) เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of innovation : EECi) ดำเนินการโดยกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ โดย 10 อุตสาหกรรม เป้าหมายที่รัฐบาลต้องการส่งเสริมให้เป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคตนั้น เป็นอุตสาหกรรมที่ต้องอาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมระดับสูง

เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ประกอบไปด้วยระบบนิเวศน์นวัตกรรมที่สมบูรณ์ เป็นพื้นที่เข้มข้นของงานวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม ห้องปฏิบัติการวิจัย ทั้งภาครัฐและเอกชน ห้องทดลองภาคสนาม เป็นแหล่งวิจัยและนวัตกรรมที่เข้มข้น (R&I Focus) เพื่อนำผลงานวิจัยที่ได้ไปต่อยอดอุตสาหกรรมในพื้นที่ EEC ทำงานร่วมกับเอกชน ภาครัฐ สถาบันการศึกษา สถาบันการวิจัย ยกระดับอุตสาหกรรมเดิมโดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นสูง ให้พัฒนาไปสู่อุตสาหกรรม 4.0 ช่วยลดระยะเวลาและแรงงาน (Existing Industry Upgrade) พัฒนาให้เกิดอุตสาหกรรมใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง (New Industry Development) สนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Startups & SMEs Support) ด้วยการบ่มเพาะผู้ประกอบการใหม่

ตลอดจนสร้างชุมชนขนาดใหญ่ของนวัตกรรม (Large Community of Innovators) ด้วยการเชื่อมโยงเครือข่ายนวัตกรรม นักคิดค้นเทคโนโลยี นักลงทุนนวัตกรรม ส่งเสริมการลงทุนด้านนวัตกรรม

กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย แบ่งเป็น 3 ส่วน

1. Aripolis ศูนย์กลางการวิจัยและนวัตกรรมด้านระบบอัตโนมัติ หุ่นยนต์ และระบบอัจฉริยะ (Automation Robotics and Intelligent Systems) กระตุ้นให้เกิดอุตสาหกรรมหุ่นยนต์ ระบบอัตโนมัติอุปกรณ์อัจฉริยะ

2. Biopolis ศูนย์กลางการวิจัยและนวัตกรรมด้านชีววิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีชีวภาพ (Life Science & Biotechnology) ตอบโจทย์อุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานเกษตรกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม สร้างมูลค่าเพิ่ม

3. Space Krenovapolis ศูนย์กลางและฐานในการรังสรรค์นวัตกรรมจากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (Space Krenovation Park) ใช้นวัตกรรมจากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศต่อยอดทุนทางปัญญา สร้างบุคลากร

2) เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล Digital Park Thailand (EECd) ดำเนินการโดยกระทรวงดิจิทัลฯ เป็นพื้นที่ที่ส่งเสริม อุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล กำหนดลงทุน แหล่งรวมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์โดยจะประกาศให้พื้นที่ 830.15 ไร่ บริเวณสถานีดาวเทียมศรีราชาเป็นส่วนหนึ่งของเขตส่งเสริมพิเศษระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก: เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมดิจิทัลและนวัตกรรมดิจิทัลประเทศไทย (Special EEC Zone: Digital Park Thailand) ซึ่งเป็นพื้นที่ของ กสท. โทรคมนาคม (CAT) มูลค่าโครงการ 68,000 ล้านบาท แบ่งเป็นสัดส่วนเงินลงทุนของภาครัฐ 20% และเอกชน 80% โดยจะเชิญชวนผู้ผลิตซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ชั้นนำ เช่น เพซบุ๊กเข้ามาตั้งบริษัท และยกระดับเป็นแหล่งบ่มเพาะสตาร์ทอัพด้านดิจิทัล รองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมดิจิทัลไทย โดยในพื้นที่ดิจิทัล พาร์ค จะมีผู้ประกอบการรถยนต์ไฟฟ้าเข้ามาตั้งฐานการผลิตด้วย

3) EEC Total Solution Center (EEC TSC) เพื่ออำนวยความสะดวกในทุกขั้นตอนให้แก่การลงทุนเบ็ดเสร็จจุดเดียว ซึ่ง EEC TSC จะช่วยลดขั้นตอนและช่วยให้นักลงทุนประหยัดเวลาในการขออนุญาตต่าง ๆ ได้เป็นอย่างมาก การมีศูนย์บริการแบบครบวงจรจึงเป็นข้อได้เปรียบอีกประการหนึ่งของ EEC เมื่อเทียบกับที่อื่น

วัตถุประสงค์

- 1) สร้างนวัตกรรมดิจิทัลร่วมกับบริษัทข้ามชาติและบริษัทในประเทศ
- 2) เปลี่ยนอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการในพื้นที่ EEC ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
- 3) ส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจดิจิทัลทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 4) ศูนย์รวม Data Center ที่ใหญ่ที่สุดสำหรับนักลงทุน
- 5) ศูนย์รวมการใช้ข้อมูลของประเทศ (Data Hub)
- 6) สร้าง Digital Tech Startup & Digital Talent

- 7) สร้างงานให้กับคนในพื้นที่ EEC และทั่วประเทศ
- 8) ศูนย์รวม Digital Nomad & Digital Specialist
- 9) ถ่ายทอดนวัตกรรมดิจิทัลและการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลให้กับธุรกิจและอุตสาหกรรม

6. การดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม พลังงาน

1) การจัดทำรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment -SEA) ในพื้นที่ EEC ครอบคลุมผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งระบบโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม-เขตอุตสาหกรรม-เขตประกอบการอุตสาหกรรม-สวนอุตสาหกรรมโรงงานที่ตั้งอยู่ในเขต ซึ่งมีผลเทียบเท่ากับรายงานวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (EIA) ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2) การจัดตั้งกองทุน เนื่องจากในพื้นที่ EEC เป็นจุดศูนย์รวมของภาคการผลิตโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งทางกรมโยธาธิการและผังเมือง ได้อนุมัติเพิ่มพื้นที่สีม่วงจากพื้นที่สีเขียวรวมทั้งหมด 180,000 ไร่ ในระยะ 5 ปีแรกของโครงการพัฒนาและลงทุนจะใช้พื้นที่ 50,000 ไร่ ซึ่งจะเป็นส่วนของพื้นที่ในนิคมอุตสาหกรรม 3 แห่ง ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ซึ่งชุมชนอาจมีความกังวลเรื่องของมลพิษทั้งทางน้ำ อากาศ เสียง รวมถึงคุณภาพชีวิตสิ่งแวดล้อมโดยรอบทั้งหมด ดังนั้นกองทุนดังกล่าวจะต้องเข้ามามีบทบาทสำคัญในพื้นที่นี้อย่างมากทั้งเยียวยา พื้นฟูพื้นที่ให้กับชุมชนและประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาพื้นที่ EEC และจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับชุมชนว่าการลงทุนหรือการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมจะต้องถูกควบคุมด้วยกฎหมายจะต้องมีการดูแลชุมชนควบคู่กันไปเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

3) ความพร้อมด้านแหล่งน้ำ ความต้องการน้ำใน 3 จังหวัดไม่รวมภาคเกษตร ปี 2560 ในภาคอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวและการป้อนผู้อยู่อาศัยปริมาณ 362 ล้าน ลบ.ม. คาดว่าอีก 20 ปีข้างหน้าหรือปี 2579 กรณีไม่มี EEC เกิดขึ้นจะมีการใช้น้ำ 570 ล้านลบ.ม. แต่ถ้ามีโครงการ EEC เกิดขึ้นก็จะต้องใช้น้ำถึง 1,000 ล้าน ลบ.ม

กรมชลประทานได้จัดทำแผนบริหารจัดการน้ำหรือแผนสำรองน้ำ ระยะสั้น 1 ปี ประกอบไปด้วย ระบบการวางท่อ การซ่อมแซมเส้นทางท่อเก่าที่สูบน้ำมาจากแหล่งน้ำต่างๆ รวมถึงเส้นทางท่อหลักที่จะสูบน้ำจากปากแม่น้ำประแสร์ อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง ต่อจากนั้น

จึงจะจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำระยะยาวต่อไป ขณะนี้ประเมินแล้วว่า ยังคงเพียงพอกับการใช้ในพื้นที่ EEC ถึง 5 ปี จังหวัดระยอง มีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 2 แห่ง ขนาดกลาง 3 แห่ง ขนาดเล็ก 10 แห่ง ปริมาตรเก็บกักรวม 599.77 ล้าน ลบ.ม. น้ำไหลเข้าอ่าง 652 ล้าน ลบ.ม. แต่ความต้องการน้ำเริ่มมากขึ้น คาดว่าอีก 4-5 ปีข้างหน้าปริมาณน้ำของระยองจะตึงตัวมาก

กรมชลประทานได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ เพื่อสนับสนุนการพัฒนา EEC โดยกรมชลประทานจะเป็นจัดหาน้ำต้นทุน ขณะที่ East Water/การประปาส่วนภูมิภาค/ท้องถิ่นเป็นผู้ใช้น้ำ ด้วยการ 1) ปรับปรุงแหล่งน้ำดิบ/พัฒนาแหล่งน้ำใหม่ 2) เชื่อมโยงแหล่งน้ำระบบผันน้ำ 3) ทำแก้มลิง/อ่างนา 4) ป้องกันน้ำท่วม และ 5) บริหารจัดการแหล่งน้ำต่างๆ แบ่งการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ออกเป็น 2 ช่วง

ในระยะแรก 5 ปีแรก จะต้องสร้างโครงการกักเก็บน้ำขนาดเล็กขนาดกลางรับมือก่อน โดยเพิ่มความจุกักเก็บน้ำอ่างหนองปลาไหลอีก 23 ล้าน ลบ.ม., การสูบน้ำย้อนกลับจากคลองสะพานขึ้นไปเก็บไว้ที่เขื่อนประแสร์ที่เพิ่มความจุไปล่าสุดอีก 47 ล้าน ลบ.ม. เป็น 295 ล้าน ลบ.ม.อีก 10 ล้าน ลบ.ม., การเพิ่มความจุอ่างเก็บน้ำคลองใหญ่อีก 10 ล้านลบ.ม. ก่ออ่างเก็บน้ำดอกกรายอีก 10 ล้าน ลบ.ม. รวมทั้งผันน้ำทำอ่างคลองสี่ัค และอ่างคลองระบบฉะเชิงเทรา ที่มีพื้นที่น้ำท่วมมากเข้าสู่ระบบคลองอีกปีละ 21 ล้าน ลบ.ม.

4) สถานการณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้าในพื้นที่ EEC โรงไฟฟ้าในพื้นที่ภาคตะวันออกในปัจจุบันสามารถรองรับความต้องการใช้ที่เพิ่มขึ้นได้ แต่สิ่งที่ค่อนข้างกังวลก็คือปริมาณก๊าซธรรมชาติที่จะมารองรับโรงไฟฟ้าในอนาคต ปัจจุบันโรงไฟฟ้าในพื้นที่ภาคตะวันออกใช้ก๊าซธรรมชาติจากแหล่งอ่าวไทยเป็นหลักโดยเฉพาะจากแหล่งบงกช-เอราวัณ จากเดิมที่มีกำลังผลิตอยู่ที่ระดับ 2,100 ล้านลูกบาศก์ฟุต/วันนั้น ขณะนี้มีแนวโน้มว่าการผลิตก๊าซจากทั้ง 2 แหล่งจะลดลงเร็วกว่าที่คาดการณ์เอาไว้มาอยู่ที่ประมาณ 1,500 ล้านลูกบาศก์ฟุต/วันเท่านั้น ในกรณีที่ลดลงต่อเนื่องก็จะต้องวางแผนในการจัดหาก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) มารองรับการใช้ที่เพิ่มขึ้นในพื้นที่ EEC ได้ ซึ่งกำลังผลิตไฟฟ้าในพื้นที่ภาคกลาง-ภาคตะวันออกในปัจจุบันจะรองรับการใช้ได้ในช่วง 4-5 ปีต่อจากนี้ ส่วนความต้องการใช้ไฟฟ้าในพื้นที่ภาคตะวันออกจะขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 4 ต่อปี ซึ่งเบื้องต้นได้มีการพยากรณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้าในพื้นที่ดังกล่าวไปถึง 10 ปี ข้างหน้าแล้วและมีโรงไฟฟ้าใหม่ที่เตรียมผลิตไฟฟ้าเข้าระบบในสัดส่วนของ กฟผ. รวมทั้งสิ้น 6,500 MW เช่น โรงไฟฟ้าพระนครใต้ทดแทน เครื่องที่ 1-2 รวม 1,300 MW โรงไฟฟ้าบางปะกงส่วนทดแทนเครื่องที่ 1-2 รวม 1,300 MW ในส่วนของกำลังผลิตใหม่ที่จะมาจากเอกชน

ผู้ผลิตไฟฟ้ารายใหญ่ (IPP) ของบริษัทในเครือกัลฟ์ เจพี รวมทั้งสิ้น 5,000 MW ก็จะทยอยเข้าระบบตั้งแต่ปี 2564 จนถึง 2567

เป้าหมายประเทศของ EEC

โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (ECC) คือ เครื่องจักรกลใหม่ในการผลักดันการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศแบบก้าวกระโดด ยังสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและประโยชน์เชิงสังคมทั้งในระดับชุมชน ประเทศ และ CLMV และ AEC

1. จากการประเมินคาดว่าจะได้ว่า EEC จะทำให้ GDP ประเทศขยายตัวร้อยละ 5 ต่อปี
2. เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น 1 แสนคนต่อปี
3. จำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นกว่า 10 ล้านคนต่อปีด้วย
4. ด้านฐานภาษีใหม่ 1 แสนล้านบาทต่อปี

ความคาดหวัง/ประโยชน์ในพื้นที่

- 1) เชื่อว่าจะมีการลงทุนกว่า 1.5 ล้านล้านบาท ภายในระยะเวลา 5 ปี แบ่งเป็น
  - การลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย (Super Cluster/Cluster/10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย) จำนวน 500,000 ล้านบาท
  - การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน 400,000 ล้านบาท
  - การก่อสร้างเมืองใหม่-โรงพยาบาล-โรงเรียน-ที่อยู่อาศัย 400,000 ล้านบาท
  - การท่องเที่ยวคุณภาพ/เชิงคุณภาพอีก 200,000 ล้านบาท

*****

จัดทำโดย กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด
สำนักงานจังหวัดระยอง